

Jönköping 2030

Underlagsrapport till kommunens arbete
med en ny vision

JÖNKÖPINGS
KOMMUN

Innehållsförteckning

INLEDNING	4
STYRKOR OCH SVAGHETER	6
Syfte.....	7
Innehåll.....	7
Sammanfattning av resultatet.....	7
MEDBORGARUNDERSÖKNING	26
Bakgrund.....	27
Syfte.....	27
Sammanfattning av resultatet.....	27
Nöjd-Region-Index (NRI).....	28
Nöjd-Medborgar-Index (NMI).....	29
Nöjd-Inflytande-Index (NII).....	30
ATTRAKTIONSINDEX	32
Bakgrund.....	33
Syfte.....	33
Sammanfattning av resultatet.....	33
Kännedom om Jönköping.....	34
Föreställningar om Jönköping.....	35
Attraktionsindex.....	36
SYNPUNKTER OM JÖNKÖPING 2030 FRÅN OLIKA AKTÖRER	38
Bakgrund.....	39
Tankar och åsikter från olika aktörer.....	39
SWOT-analys.....	43
OMVÄRLDSANALYS	46
Trender.....	47
Förändringskrafter på kommunal nivå.....	48
PROGNOSE TILL 2030	52
Syfte.....	53
Innehåll.....	53
Sammanfattning av prognoser.....	53
Folkmängden totalt.....	55
Folkmängden 0–18 år.....	56
Folkmängden 19 år och äldre.....	57
Försörjningskvot.....	58
Kvarboende.....	59
Utrikes födda.....	60
Utbildning.....	61
Hushåll.....	62
Bostäder.....	63
Bilar.....	64
Pendling.....	65
Sysselsatta.....	66
Branscher.....	67
Företag.....	68
Skola och förskola.....	69
Hemtjänst.....	70
Äldreomsorgen.....	71

Inledning

Denna rapport ska fungera som underlag i framtagandet av ett nytt visionsdokument för Jönköpings kommun och har som syfte att teckna en så heltäckande bild av Jönköping som möjligt utifrån de utmaningar och möjligheter som kommunen kan tänkas ställas inför under de kommande åren.

Mycket har förändrats bara under de senaste decennierna och den värld vi lever i idag kommer troligen att te sig väldigt annorlunda 13 år in i framtiden. En växande befolkning, en ökande globalisering och en accelererande teknologisk utveckling skapar nya utmaningar för samhällen världen över, men innebär samtidigt nya möjligheter i takt med att de upplevda avstånden mellan människor krymper och nya marknader växer fram. På lokal nivå ställer inte minst den demografiska utvecklingen, med generationsväxlingar på arbetsmarknaden och en åldrande befolkning, landets kommuner inför en rad olika utmaningar.

För att Jönköping ska stå redo att möta kommande prövningar krävs därför en medvetenhet kring de faktorer, lokala såväl som globala, som väntas påverka kommunen framöver. Genom att identifiera och analysera dessa skapas en bättre förståelse för de utmaningar som Jönköping står inför och ökar därmed kommunens möjligheter till att på egen hand välja vägen för sin framtida utveckling.

Rapporten är indelad i sex avsnitt vars ämnesområden spänner från nulägesbeskrivningar och jämförelser med andra kommuner, till prognostiseringar om den framtida utvecklingen.

I avsnittet Styrkor och svagheter jämförs Jönköping med fem kommuner av likvärdig befolkningsstorlek för att på så sätt ge en bild av hur situationen i Jönköping förhåller sig till den i andra kommuner. Kommunerna jämförs inom en rad olika områden för att skapa en så omfattande bild som möjligt. Inom varje område rangordnas kommunerna från högsta till lägsta, för att därigenom identifiera områden där Jönköping redan i dagsläget presterar förhållandevis väl, samt områden som kan behöva lyftas fram som förbättringsområden i ett visionsarbete.

Avsnittet Medborgarundersökning sammanfattar resultatet från den enkätundersökning som sedan 2008 och fram till år 2015 har genomförts en gång om året i Jönköpings kommun. Undersökningen genomförs av Statistiska centralbyrån (SCB) och har som huvudsakligt syfte att identifiera de områden som kommunen bör prioritera för att få nöjdare invånare. Jönköpings resultat i undersökningen jämförs i avsnittet med resultatet från fyra befolkningsmässigt jämförbara kommuner.

I avsnittet Attraktionsindex sammanfattas resultatet från den webbpanelundersökning som Tendensor och YouGov genomfört på uppdrag av Destination Jönköping under år 2016. Attraktionsindex är en varumärkesmätning som undersöker hur omvärlden föreställer sig Jönköpings kommun. Vad är Jönköping känt för hos den svenska befolkningen? Vad gör kommunen attraktiv för potentiella flyttare? Och vilken tilltro finns till Jönköpings framtid? Det är några av de frågor som undersökningen försöker ge svar på.

I avsnittet Synpunkter om Jönköping 2030 från olika aktörer sammanfattas resultatet från den rapport som kommunikationsbyrån Gullers Grupp har sammanställt på uppdrag av Jönköpings kommun. I rapporten analyseras synpunkter kring framtidens Jönköping från olika aktörer utifrån frågeställningarna: Hur vill du att Jönköping ska vara 2030? Vad ska vi ta med oss av det som är bra idag? På vilket sätt behöver Jönköping utvecklas till 2030? Inom avsnittet sammanfattas även underlaget från den SWOT-analys som utarbetats av förvaltningschefsgruppen tillsammans med de kommunala bolagens vd:ar med syfte att analysera de styrkor, svagheter, hot och möjligheter som kan identifieras inom Jönköping i förhållande till andra kommuner.

Avsnittet Omvärldsanalys lyfter blicken från Jönköping och ger en övergripande bild av de trender som, både ur ett globalt och ett kommunalt perspektiv, väntas påverka den framtida samhällsutvecklingen. Genom att identifiera sådana trender skapas en bättre förståelse för nuvarande och framtida risker och möjligheter.

I avsnittet Prognoser till 2030 prognostiseras utvecklingen inom ett antal utvalda områden i en utblick mot år 2030 med syfte att ge en övergripande bild av hur Jönköping som kommun kan tänkas förändras under de kommande 13 åren.

STYRKOR OCH SVAGHETER

- Syfte s. 7
- Innehåll s. 7
- Sammanfattning av resultatet s. 7

Syfte

Syftet med detta avsnitt är att jämföra ett antal ungefär lika stora kommuner för att få en uppfattning om Jönköpings "starka" respektive "svaga" sidor.

Fem kommuner har valts ut som befolkningsmässigt jämförbara med Jönköping, dessa är Linköping, Västerås, Örebro, Helsingborg och Norrköping.

Ett antal parametrar har valts ut för att få en så allsidig bild som möjligt av kommunerna, men det är ändå inte möjligt att få en fullständig redovisning.

För att lättare kunna se de olika kommunernas styrkor och svagheter, har kommunerna rangordnats i varje tabell efter en av de ingående parametrarna fallande från högsta till lägsta eller tvärtom.

Innehåll

Avsnittet bygger till stor del på tidigare rapporter som tagits fram år 1998 respektive 2005 med samma namn. Från föregående rapport har ett antal faktorer valts ut och redovisas i detta avsnitt i tabeller med kompletterande text.

Underlaget utgörs av befintlig statistik, i första hand från Statistiska centralbyrån (SCB). I de flesta fall redovisas förändringar jämfört med föregående rapport.

Sammanfattning av resultatet

Folkmängd

Jönköping är den minsta av de sex jämförda kommunerna sett till befolkningsstorlek, om än med ganska liten marginal. Kommunen har en något högre andel invånare 80 år och äldre än övriga kommuner men i övrigt utmärker sig inte Jönköping nämnvärt sett till åldersfördelningen bland kommuninvånarna.

Sysselsättning

Vad gäller sysselsättning utmärker sig Jönköpings kommun i positiv bemärkelse. Jönköping har den klart högsta förvävsfrekvensen av de jämförda kommunerna, både för kvinnor och män. Därtill har kommunen den näst lägsta arbetslösheten efter Linköping.

Näringsliv

Branschbredden i Jönköping är relativt stor och med 601 olika branscher placerar sig kommunen som trea bakom Helsingborg och Norrköping. Sett till detaljhandelsindex ligger Jönköping på fjärde plats men är samtidigt den kommun vars index minskat kraftigast jämfört med föregående rapport.

Inkomster

Skattekraften i kommunen är något lägre än i riket. Den har dock ökat från föregående rapport. Trots att även den sammanräknade förvärvsinkomsten ligger under riksgenomsnittet placerar sig Jönköping som tvåa av de jämförda kommunerna.

Bostäder

Jönköping har det lägsta antalet bostäder per 1 000 invånare av de jämförda kommunerna. Kommunen utmärker sig även med den högsta andelen äganderätter. Bostadspriserna i kommunen är relativt höga, inte minst sett till genomsnittliga priser på nyligen sålda bostäder.

Utbildning

Jönköping placerar sig kring mitten bland de jämförda kommunerna vad gäller andelen invånare med eftergymnasial utbildning. Andelen elever som slutför sin gymnasieutbildning är hög medan andelen elever som därefter börjar på högskolan ligger under riksgenomsnittet.

Äldre

Jönköping har en förhållandevis hög andel äldre i befolkningen. Sett till andelen äldre invånare som är beviljade hemtjänst eller som bor i särskilt boende utmärker sig däremot Jönköping inte i endera riktningen jämfört med övriga kommuner, utan placerar sig kring mitten.

Hälsa

Jönköping har det högsta ohälsotalet av de jämförda kommunerna, en dag högre än riksgenomsnittet. Medellivslängden i kommunen är däremot relativt hög, cirka ett halvår högre än i riket för såväl män som kvinnor.

Miljö

Utsläppen av växthusgaser per invånare är lägre än riksgenomsnittet. Detta gäller dock samtliga kommuner i jämförelsen och i förhållande till dessa placerar Jönköping sig som fyra. Kommunen utmärker sig gentemot övriga då transportsektorn står för över hälften av dessa utsläpp.

Valdeltagande

Redovisningen avser de valberättigades deltagande i kommunvalet 2014. Jönköping hade det tredje högsta valdeltagandet av de sex jämförda kommunerna, vilket också var högre än riksgenomsnittet.

Brott

Jönköping har det näst lägsta antalet brott per 1 000 invånare efter Linköping och ligger klart under snittet i riket. Detsamma gäller även vid en jämförelse av antalet våldsbrott per invånare, där Linköping är den enda av kommunerna där antalet våldsbrott per invånare har minskat.

Invånare

Jönköping är Sveriges befolkningsmässigt tionde största kommun. Denna placering har kommunen haft sedan 1998, då Helsingborg passerade Jönköping.

I denna rapport jämförs Jönköping med fem kommuner som samtliga är något större än Jönköping. Störst av dessa är Linköping med 155 817 invånare år 2016.

Av de sex kommunerna har Örebro haft den snabbaste befolkningsökningen under perioden 2003–2016 och har ökat sitt invånarantal med 18,3 procent. Jönköping placerar sig som fyra sett till befolkningsstillväxten med en ökning på 13,4 procent, vilket kan jämföras med 11,0 procent i riket.

Åldersfördelning

Jämfört med riket som helhet har Jönköping, 2016, en högre andel av sin befolkning inom samtliga åldersgrupper utom gruppen yngre pensionärer (65–79 år). Att andelen invånare inom denna åldersgrupp är lägre än riksgenomsnittet gäller dock för samtliga sex kommuner i jämförelsen.

I förhållande till övriga fem kommuner har Jönköping den högsta andelen äldre pensionärer (80–w år). Antalet invånare 80 år och äldre utgör här 5,3 procent av befolkningen. Utöver detta utmärker sig inte Jönköping nämnvärt inom någon ålderskategori.

Förvärvsarbetande

Jönköping utmärker sig med en klart högre förvärvsfrekvens än såväl övriga fem jämförbara kommuner som riket som helhet. År 2015 var förvärvsfrekvensen i Jönköping 80,9 procent, vilket kan jämföras med 77,5 procent i Västerås som var den kommun som hade den näst högsta förvärvsfrekvensen.

Bland männen i Jönköping var andelen förvärvsarbetande 82,4 procent och bland kvinnorna 79,3 procent, även dessa andelar högre än i övriga fem kommuner och riket.

Övriga kommuner närmar sig dock då Jönköping är den kommun som har haft den näst minsta ökningen i förvärvsfrekvensen jämfört med år 2003, 2,4 procentenheter. Kraftigast har ökningen varit i Västerås och Norrköping som ökat med 4,1 respektive 4,0 procentenheter.

Invånare

Kommun	Invånare 2016			Förändring 2003–2016 i %
	Kvinnor	Män	Totalt	
Linköping	76 750	79 067	155 817	14,4
Västerås	73 758	73 662	147 420	13,4
Örebro	74 171	72 460	146 631	18,3
Helsingborg	71 076	69 471	140 547	17,0
Norrköping	69 778	69 585	139 363	10,4
Jönköping	67 823	67 474	135 297	13,4
Riket	4 981 806	5 013 347	9 995 153	11,4

Åldersfördelning

Kommun	Åldersfördelning i % 2016				
	0-5	6-19	20-64	65-79	80-w
Linköping	7,2	15,4	59,9	12,5	5,0
Västerås	7,1	15,9	57,3	14,5	5,1
Örebro	7,6	15,9	58,5	13,5	4,5
Helsingborg	7,3	15,6	58,3	13,9	5,0
Norrköping	7,4	16,1	57,6	14,0	4,9
Jönköping	7,4	15,9	57,7	13,8	5,3
Riket	7,2	15,7	57,3	14,7	5,1

Förvärvsarbetande

Kommun	Förvärvsarbetande i % av samtliga 20-64 år, 2015			Förändring 2003–2015 %-enheter
	Kvinnor	Män	Totalt	
Jönköping	79,3	82,4	80,9	2,4
Västerås	75,9	79,0	77,5	4,1
Örebro	76,1	77,9	77,0	3,8
Norrköping	73,1	76,6	74,9	4,0
Linköping	73,9	75,7	74,8	2,6
Helsingborg	71,5	73,9	72,7	2,1
Riket	76,8	79,0	77,9	2,8

Öppet arbetslösa

Jönköping har den näst lägsta andelen öppet arbetslösa av de jämförda kommunerna med 2,6 procent. Lägst andel har Linköpings kommun med 2,4 procent.

Bland Jönköpings kvinnor 18–64 år är 2,3 procent öppet arbetslösa. Bland männen är motsvarande andel 2,8 procent. Både för män och kvinnor placerar sig Jönköping som tvåa bakom Linköping.

Arbetslösheten har minskat i samtliga kommuner under perioden 2003–2016. I andel räknat har arbetslösheten minskat kraftigast i Örebro och Norrköping med 1,9 respektive 1,7 procentenheter. Jönköping är den kommun där minskningen har varit lägst, 0,7 procentenheter.

Branschbredd

Totalt fanns 809 branscher i Sverige år 2015. Bland de sex jämförda kommunerna placerar sig Jönköping på en andra plats med 602 branscher, tätt följt av Norrköping, Linköping och Örebro, alla med 598 branscher. Flest branscher har Helsingborg, 612 stycken.

Samtliga kommuner har ökat sin branschbredd mellan åren 2003 och 2015 i en högre takt än i riket som helhet. Störst har ökningen varit i Linköpings kommun med 11,6 procent, vilket kan jämföras med 10,7 procent i Jönköping.

Sysselsatta i kommunal, statlig och övrig sektor

Rangordningen i tabellen är gjord efter andel sysselsatta i primärkommunal sektor.

Jönköping hamnar här överst med den högsta andelen av befolkningen, 18 procent, anställda inom den kommunala sektorn. Lägst bland de jämförda kommunerna är andelen i Linköping med 11 procent. I samtliga kommuner, såväl som i riket som helhet, har denna sektor minskat i andel sedan år 2003.

Sett till anställda inom den statliga sektorn är andelen i Jönköping, 5,3 procent, något högre än riksgenomsnittet. Högst är andelen i Linköping med 9,6 procent medan den i Helsingborg endast uppgår till 2,6 procent.

Öppet arbetslösa

Kommun	Andel öppet arbetslösa i % av samtliga 18-64 år, 2016			Förändring 2003-2016 %-enheter
	Kvinnor	Män	Totalt	
Linköping	2,1	2,7	2,4	-1,5
Jönköping	2,3	2,8	2,6	-0,7
Örebro	2,5	3,4	3,0	-1,9
Västerås	3,1	4,2	3,7	-1,1
Norrköping	3,8	4,4	4,1	-1,7
Helsingborg	3,9	4,7	4,3	-1,4
Riket	2,8	3,4	3,1	-0,8

Branschbredd

Kommun	Branschbredd 2015	Förändring 2003-2015 i %
	Antal branscher	
Helsingborg	612	8,7
Jönköping	602	10,7
Norrköping	598	8,7
Linköping	598	11,6
Örebro	598	10,1
Västerås	591	10,1
Riket	809	6,0

Andel sysselsatta i kommunal, statlig och övrig sektor

Kommun	Andel sysselsatta i primär-kommunal sektor	Förändring 2003-2013 i %-enheter	Andel sysselsatta i statlig sektor	Förändring 2003-2013 i %-enheter	Andel sysselsatta i övrig sektor	Förändring 2003-2013 i %-enheter
Jönköping	18,0	-1,6	5,3	0,2	76,7	1,4
Örebro	17,9	-0,6	7,6	-0,1	74,4	0,7
Norrköping	16,8	-0,8	6,6	1,0	76,7	-0,2
Västerås	12,8	-3,0	4,0	-0,6	83,2	3,6
Helsingborg	12,4	-4,0	2,6	-0,1	85,0	4,1
Linköping	11,0	-2,0	9,6	-1,4	79,4	3,4
Riket	17,1	-2,0	5,1	-0,5	77,7	2,5

Skattekraft

Jönköping har en skattekraft som ligger under riksgenomsnittet. Detsamma gäller för fem av de sex kommuner som jämförs i rapporten. Den kommun som har högst skattekraft är Västerås med 102 procent av medelskattekräften. Lägst är skattekräften i Norrköping med 92 procent av medelskattekräften.

Jönköping är den enda av de jämförda kommunerna där skattekräften har ökat i förhållande till medelskattekräften 2003. Skattekräften har här ökat med 3 procentenheter medan den i Linköping minskat med 3 procentenheter.

Sammanräknad förvärvsinkomst

Jönköping har en genomsnittlig förvärvsinkomst som är något lägre än riksgenomsnittet, 287,7 tkr i Jönköping att jämföra med 294,5 tkr i riket. Kommunen placerar sig trots detta som tvåa bakom Västerås bland de jämförda kommunerna.

Männens förvärvsinkomster är högre än kvinnornas inom samtliga kommuner, i Jönköping har männen en sammanräknad förvärvsinkomst på 324,5 att jämföra med 249,6 för kvinnorna.

Inkomsterna i Jönköping har ökat i en något lägre takt än riksgenomsnittet under perioden 2003–2014. Kraftigast har ökningen varit i Örebro, medan Helsingborg har haft den lägsta ökningen.

Bruttoregionprodukt

BRP är BNP på regionnivå och visar värdet av den samlade produktionen av varor och tjänster. Tabellen är rangordnad efter BRP per sysselsatt och Jönköping har då det lägsta värdet av de sex jämförda kommunerna, 663 tkr per sysselsatt, klart under snittet för riket som ligger på 807 tkr per sysselsatt.

Högst BRP per sysselsatt har Linköping. Det är också den enda av de sex kommunerna som har ett värde högre än riksgenomsnittet.

Sett till BRP per invånare får Jönköping ett förhållandevis bättre resultat och kommunen passerar då Norrköping i tabellen.

Samtliga kommuner har ökat sin bruttoregionalprodukt per sysselsatt under perioden 2002–2013. Kraftigast har ökningen varit i Linköping med 40,5 procent, medan Jönköping har ökat med 20,6 procent.

Skattekraft

Kommun	Procent av medel-skattekraften 2016	Förändring 2003–2016 %-enheter
Västerås	102	-1
Linköping	99	-3
Jönköping	98	3
Helsingborg	96	-1
Örebro	94	0
Norrköping	92	0
Riket	100	-

Sammanräknad förvärvsinkomst

Kommun	Sammanräknad förvärvsinkomst 20–64 år 2014, tkr			Förändring 2003–2014 i %
	Kvinnor	Män	Totalt	
Västerås	256,7	341,3	299,7	32,5
Jönköping	249,6	324,5	287,7	31,6
Linköping	245,3	318,5	283,3	30,1
Helsingborg	241,4	318	279,6	29,1
Örebro	246,2	306,9	276,5	32,7
Norrköping	236,7	305,3	271,5	31,4
Riket	258,8	329,1	294,5	32,2

Bruttoregionprodukt

Kommun	BRP 2013, tkr		Förändring per sysselsatt 2002–2013
	per invånare	per sysselsatt	
Linköping	452	817	40,5
Västerås	389	745	30,7
Helsingborg	392	719	5,8
Örebro	389	708	25,7
Norrköping	323	670	20,5
Jönköping	371	663	20,6
Riket	393	807	42,2

Detaljhandelsindex

Detaljhandelsindex ger ett mått på omsättningen från försäljning av dagligvaror och sällanköpsvaror räknat per invånare i kommunen.

Samtliga av de sex jämförda kommunerna har ett högre index än riksgenomsnittet. Jönköping ligger på fjärde plats med ett index på 116, vilket kan jämföras med 129 i Västerås som har det högsta totalindexet.

Variationen i omsättning av dagligvaror är relativt låg och Jönköping tangerar här index för riket. Omsättningen av sällanköpsvaror skiljer dock i större utsträckning mellan kommunerna, i Jönköping ligger detta index på 133, att jämföra med 151 i Västerås.

Jönköping är den kommun som har haft den kraftigaste försämringen i sitt totalindex under perioden 2003–2014 och har minskat med 8 procentenheter.

Bostäder

Jönköping har det lägsta antalet bostäder bland de sex jämförda kommunerna och hamnar även i botten när antalet justeras efter kommunernas befolkningsstorlek. Med ett snitt på 479 bostäder per 1 000 invånare tangerar Jönköping därmed riksgenomsnittet.

Jönköping är dock den kommun där antalet bostäder per 1 000 invånare har ökat kraftigast under perioden 2003–2015, från 471 till 479 bostäder per 1 000 invånare. Detta kan jämföras med Helsingborg där antalet istället minskat med 14,5 bostäder per 1 000 invånare.

Andelen hyresrätter i Jönköping ligger något över riksgenomsnittet medan andelen bostadsrätter är något lägre än i riket. Andelen äganderätter i Jönköping är i jämförelse med övriga fem kommuner förhållandevis hög. Samtliga kommuner ligger dock under riksgenomsnittet.

Bostadspriser

Taxeringsvärden och bostadspriser är mått på kommunens attraktivitet för boende. Sett till taxeringsvärde placerar Jönköping sig som fjärde kommun av de sex som jämförs i rapporten. Klart högst är det genomsnittliga taxeringsvärdet i Helsingborg. Jönköping är dock den kommun där taxeringsvärdet har ökat kraftigast jämfört med föregående undersökning år 2003.

Sett till de genomsnittliga bostadspriserna på villor under oktober till december 2015 placerar sig Jönköping däremot som tvåa efter Helsingborg med ett genomsnittligt bostadspris på 3 162 000 kr, klart före Västerås på tredje platsen med ett genomsnittligt bostadspris på 2 951 000 kr.

Detaljhandelsindex

Kommun	Detaljhandelsindex 2014			Förändring 2003–2014
	Dagligvaror	Sällanköpsvaror	Totalt	
Västerås	108	151	129	6
Örebro	96	154	124	1
Helsingborg	97	152	123	-3
Jönköping	100	133	116	-8
Linköping	104	128	115	0
Norrköping	100	108	104	2
Riket	100	100	100	

Bostäder

Kommun	Antal bostäder 2015		Förändring 2003–2015	Fördelning av bostäder efter upplåtelseform		
	Totalt	Per 1 000 invånare		Hyresrätt	Bostadsrätt	Äganderätt
Linköping	76 025	497	6,2	51,4	19,8	28,7
Örebro	71 351	495	-3,6	57,4	15,1	27,5
Västerås	70 479	485	-3,6	37,6	30,9	31,5
Norrköping	66 428	485	-11,9	50,0	19,8	30,2
Helsingborg	66 212	480	-14,5	46,6	26,9	26,5
Jönköping	63 918	479	8,3	43,9	19,6	36,5
Riket	4 716 568	479	-6,0	38,2	22,6	39,2

Bostadspriser

Kommun	Taxeringsvärde för småhus 1-2 familjer 2015, tkr	Förändring 2003–2015	Genomsnittliga bostadspriser på villor okt 2015–dec 2015, tkr
Helsingborg	2 212	109,7	3 329
Jönköping	1 667	111,8	3 162
Västerås	1 681	88,2	2 951
Linköping	1 837	95,2	2 936
Örebro	1 535	94,3	2 797
Norrköping	1 487	106,0	2 756
Riket	1 468	92,7	2 757

Gymnasieskolan

Rangordning har gjorts efter hur stor andel elever som fullföljt gymnasieutbildning inom fyra år. Jönköping har här den högsta andelen bland de jämförda kommunerna med 83 procent, klart över snittet i riket på 76 procent. Jämfört med år 2003 har andelen ökat i samtliga sex kommuner, i Jönköping med 8 procentenheter.

I tabellen redovisas även hur stor andel av gymnasieeleverna som har börjat på högskola inom tre år efter examen. Här placerar sig Jönköping, tillsammans med Norrköping, i botten av de jämförda kommunerna med 39 procent, vilket även är lägre än snittet i riket. Högst andel elever som påbörjar högskoleutbildning inom tre år har Linköping med 52 procent. Andelen i Jönköping har här minskat med 8 procentenheter jämfört med år 2003.

Utbildningsnivå

Sett till andelen invånare 20–64 år med eftergymnasial utbildning hamnar Linköping i topp med 52,0 procent. Jönköping placerar sig som delad trea med 41,5 procent. Sedan år 2003 har andelen invånare med eftergymnasial utbildning ökat med 8,2 procentenheter i såväl Jönköping som i riket.

I samtliga kommuner i jämförelsen är andelen kvinnor med högre utbildning högre än andelen män. I Jönköping, liksom i riket som helhet, är skillnaden mellan andelen män och kvinnor med eftergymnasial utbildning strax över 10 procentenheter. Av kvinnor i åldrarna 20–64 år hade 47,1 procent en eftergymnasial utbildning, vilket kan jämföras med 36,1 procent av männen.

Hemtjänst och särskilt boende

Både i åldersgruppen 65 år och äldre och gruppen 80 år och äldre placerar Jönköping sig som fyra bland de jämförda kommunerna vad gäller andelen invånare som var beviljade hemtjänst i ordinärt boende eller bodde permanent i särskilt boende. Helsingborg har de högsta andelarna och Örebro de lägsta.

I åldersgruppen 65 år och äldre var andelen i Jönköping 12,7 procent, vilket kan jämföras med 13,8 procent i Helsingborg respektive 11,0 procent i Örebro. I åldersgruppen 80 år och äldre var andelen i Jönköping 35,8 procent, motsvarande andel i Helsingborg och Örebro var 38,3 respektive 31,5 procent.

I Jönköping har andelen minskat något för båda åldersgrupperna sedan år 2003; med 2,1 procentenheter i gruppen 65 år och äldre samt med 0,1 procentenheter i gruppen 80 år och äldre.

Gymnasieskolan

Kommun	Gymnasieverksamhet 2014-2015			
	Andel elever som fullföljt utb. inom 4 år totalt	Förändring 2003-2014 i %-enheter	Andel elever som övergår till högskolan inom 3 år	Förändring 2003-2015 i %-enheter
Jönköping	83	8	39	-8
Örebro	81	13	40	-7
Linköping	79	3	52	8
Västerås	78	6	44	-4
Helsingborg	78	7	42	0
Norrköping	76	4	39	-5
Riket	76	3	41	-2

Utbildningsnivå

Kommun	Befolkning 20-64 år varav i % med eftergymnasial utbildning 2016				Utan uppgift om utbildning
	Kvinnor	Män	Totalt	Förändring 2003-2016 %-enheter	
Linköping	54,5	49,6	52,0	8,1	2,1
Örebro	49,6	36,7	43,1	7,2	1,5
Västerås	46,2	37,0	41,5	6,6	1,6
Jönköping	47,1	36,1	41,5	8,2	1,6
Helsingborg	43,4	34,2	38,8	8,1	2,4
Norrköping	41,3	31,4	36,2	8,4	1,5
Riket	45,7	35,0	40,3	8,2	2,2

Hemtjänst och särskilt boende

Kommun	2015			
	Inv. 65+ med hemtjänst eller i särskilt boende, andel, %	Inv. 80+ med hemtjänst eller i särskilt boende, andel, %	Förändring 2003-2015 65+ %-enheter	Förändring 2003-2015 80+ %-enheter
Helsingborg	13,8	38,3	-5,0	2,2
Västerås	13,5	38,1	-7,2	-6,0
Linköping	13,7	36,6	-1,4	0,6
Jönköping	12,7	35,8	-2,1	-0,1
Norrköping	12,2	34,8	-2,9	-1,4
Örebro	11,0	31,5	-4,3	-1,0
Riket	11,8	34,2	-3,7	-3,3

Valdeltagande

Valdeltagandet redovisas för valet till kommunfullmäktige och jämförelse har gjorts mellan valen 2002 och 2014.

Högst valdeltagande 2014 hade Linköping med 85,2 procent. Jönköping hade det tredje högsta valdeltagande av de sex jämförda kommunerna med 84,4 procent, vilket var över genomsnittet i riket på 82,8 procent. Lägst var valdeltagandet i Helsingborg med 80,3 procent.

Valdeltagandet har ökat i samtliga sex kommuner sedan valet år 2002. Kraftigast var ökningen i Norrköping, 6,6 procentenheter. Jönköping stod för den svagaste ökningen med 3,7 procentenheter.

Brott

Jönköping hade det lägsta antalet anmälda brott under år 2015, vilket till viss del kan förklaras av att kommunen är den befolkningmässigt minsta. Rangordnas kommunerna istället efter antalet brott per 1 000 invånare har Jönköping det näst lägsta antalet efter Linköping. Med 112 brott per 1 000 invånare placerar sig Jönköping därmed en bra bit under riksgenomsnittet på 153. Högst antal brott har Helsingborg med 167 anmälda brott per 1 000 invånare.

I motsats till riksgenomsnittet har antalet brott per 1 000 invånare minskat i samtliga jämförda kommuner under perioden 2003–2015.

Även sett till antalet anmälda våldsbrott per 1 000 invånare ligger Jönköping förhållandevis bra till med 9,4 brott. Endast Linköping har en lägre brottslighet med 7,7 våldsbrott per 1 000 invånare. Till skillnad mot brotten totalt har våldsbrotten ökat i alla kommuner utom just Linköping.

Utsläpp av växthusgaser

Jönköping placerar sig, med 4 572 kg växthusgaser per invånare, på en fjärdeplats avseende utsläpp av växthusgaser. Minst utsläpp har Örebro och mest Norrköping.

Samtliga kommuner i jämförelsen ligger under riksgenomsnittet på 5 333 kg per invånare.

I tabellen redovisas även hur stor andel av utsläppen som kommer från transportsektorn. Här utmärker sig Jönköping med en förhållandevis hög andel, 53,0 procent, närmare 20 procentenheter högre än riksgenomsnittet. Detta kan bland annat förklaras av att ett antal starkt trafikerade vägar passerar genom kommunen, såsom E4:an och ett antal riksvägar.

Valdeltagande i kommunvalet

Kommun	2014	Förändring 2002–2014 %-enheter
Linköping	85,2	4,3
Örebro	84,8	4,2
Jönköping	84,4	3,7
Norrköping	83,0	6,6
Västerås	82,4	6,1
Helsingborg	80,3	5,7
Riket	82,8	4,9

Brott

Kommun	Anmälda brott			Därav våldsbrott		
	Totalt antal	Antal per 1 000 inv.	Förändring 2003–2015	Totalt antal	Antal per 1 000 inv.	Förändring 2003–2015
	Linköping	16 009	105	-20,0	1 173	7,7
Jönköping	14 922	112	-15,0	1 250	9,4	0,8
Västerås	17 422	128	-9,0	1 402	10,3	0,3
Norrköping	19 048	132	-32,0	1 607	11,1	0,2
Örebro	20 676	144	-34,0	1 680	11,7	0,8
Helsingborg	22 816	167	-22,0	2 132	15,6	3,7
Riket	1 503 399	153	13,0	108 739	11,1	1,8

Utsläpp av växthusgaser

Kommun	Växthusgaser i kg/invånare 2014	
	Totalt	Varav andel transporter
Örebro	3 419	49,7
Helsingborg	4 201	38,9
Västerås	4 435	33,0
Jönköping	4 572	53,0
Linköping	4 662	40,2
Norrköping	4 978	37,6
Riket	5 333	34,2

Ohälsotal

Jönköping har det högsta ohälsotalet av de jämförda kommunerna med 29,4 dagar, vilket är knappt en och en halv dag mer än genomsnittet i riket på 28,0 dagar. Lägst är ohälsotalet i Linköping, såväl bland kvinnor (26,2 dagar) som män (16,5 dagar).

Förändringar i ohälsotalet kan till största del härledas till förändringar i sjukförsäkringens ersättningsystem och tillämpningen av detta, men i tabellen redovisas ändå förändringen under perioden 2003–2015. Ohälsotalet har minskat i samtliga av de jämförda kommunerna. Störst har minskningen varit i Norrköping där ohälsotalet minskade med 21,5 dagar, att jämföra med 9,3 dagar i Jönköping.

Medellivslängd

Medellivslängden kan sägas vara ett totalmått på de allmänna levnadsförhållandena i ett land/kommun/område.

Det skiljer som mest 1,1 år i medellivslängd för kvinnor och 1,9 år för män mellan de jämförda kommunerna. Jönköping ligger på delad första plats sett till medellivslängden för kvinnor och delad andra plats för män med 84,6 respektive 80,9 år. I båda fallen är medellivslängden i Jönköping drygt ett halvår längre än riksgenomsnittet.

I samtliga jämförda kommuner, såväl som i riket totalt, har medellivslängden ökat för både kvinnor och män. Ökningen har dessutom varit större bland männen än bland kvinnorna i samtliga kommuner och i riket totalt.

Bilar och lastbilar

Jönköping har, i förhållande till sin befolkningsmässiga storlek, ett relativt högt antal personbilar, 64 177 stycken. Kommunen har därmed det högsta antalet personbilar per 1 000 invånare av de sex kommuner som ingår i jämförelsen. Jönköping är också den enda av kommunerna som har ett högre antal personbilar per 1 000 invånare än riksgenomsnittet. Jämfört med år 2003 har antalet ökat med 35,6 bilar per 1 000 invånare, även detta högst av de jämförda kommunerna.

Med 63 lastbilar per 1 000 invånare toppar Jönköping även denna lista. Kommunen ligger därmed strax över Helsingborg, som tangerar riksgenomsnittet på 61 lastbilar per 1 000 invånare.

Ohälsotal

Kommun	Ohälsotal 16–64 år, 2015, antal dagar per person			
	Kvinnor	Män	Totalt	Förändring 2003–2015 i %
Linköping	26,2	16,5	21,2	-14,2
Örebro	32,2	21,9	27,1	-12,0
Helsingborg	33,0	22,7	27,9	-17,1
Västerås	34,7	22,5	28,5	-14,5
Norrköping	34,5	22,8	28,6	-21,5
Jönköping	35,6	23,4	29,4	-9,3
Riket	33,8	22,4	28,0	-15,2

Medellivslängd

Kommun	Medellivslängd 2016			
	Kvinnor		Män	
	Antal år	Förändring 2003–2016	Antal år	Förändring 2003–2016
Linköping	84,6	2,3	81,5	3,6
Jönköping	84,6	2,3	80,9	3,4
Örebro	84,2	2,8	80,0	2,9
Västerås	84,2	2,3	80,9	3,9
Helsingborg	83,7	2,3	79,5	3,5
Norrköping	83,5	2,7	79,6	3,7
Riket	83,9	2,2	80,2	3,4

Bilar och lastbilar

Kommun	Bilar och lastbilar i trafik 2015					
	Personbilar			Lastbilar		
	Totalt antal	Antal per 1000 inv.	Förändring 2003–2015	Totalt antal	Antal per 1000 inv.	Förändring 2003–2015
Jönköping	64 177	481	35,6	8 354	63	22,9
Västerås	66 965	461	25,9	6 207	43	6,8
Norrköping	60 840	444	32,7	7 248	53	10,5
Helsingborg	60 044	435	7,3	8 410	61	23,1
Örebro	62 738	435	14,9	8 637	60	14,3
Linköping	66 117	432	18,8	6 908	45	4,9
Riket	4 669 063	474	19,9	596 214	61	13,6

Kulturarbetare

Jönköping har ett något lägre antal kulturarbetare per 1 000 invånare än i riket som helhet. Bland de jämförda kommunerna delar Jönköping ändå andraplatsen med Norrköping med 4,5 kulturarbetare per 1 000 invånare.

Störst andel kulturarbetare har Helsingborg med 5,4 kulturarbetare per 1 000 invånare medan Linköping har den lägsta andelen med 4,0.

Jämfört med år 2003 har Jönköping haft den största ökningen i andelen kulturarbetare av de sex jämförda kommunerna.

Hotellkapacitet

Jönköping är den kommun som har både det högsta antalet anläggningar (30) och flest antal disponibla rum (663 959) bland de jämförda kommunerna.

Antalet disponibla rum i kommunen har dessutom ökat med 7,1 procent sedan år 2003. Det är dock klart lägre än riksgenomsnittet på 22,8 procent. Kraftigast bland de jämförda kommunerna har ökningen av antalet disponibla rum varit i Helsingborg med 23,2 procent.

Helsingborg placerar sig därmed som tvåa sett till antalet disponibla rum. Fortfarande är dock avståndet upp till Jönköping stort och uppgår till över 120 000.

Kulturarbetare

Kommun	2013		Förändring 2003–2013
	Antal	Antal per 1 000 inv.	
Helsingborg	727	5,4	-0,1
Norrköping	609	4,5	0,7
Jönköping	594	4,5	0,8
Örebro	614	4,3	-0,2
Västerås	596	4,1	-0,1
Linköping	601	4,0	0,1
Riket	48 207	4,9	0,2

Hotellkapacitet

Kommun	2015		Förändring av antal disponibla rum 2003–2015 i %
	Antal anlägg- ningar	Antal disponibla rum	
Jönköping	30	663 959	7,1
Helsingborg	20	542 067	23,2
Linköping	18	516 250	11,5
Norrköping	22	481 241	-0,5
Örebro	16	442 705	-2,4
Västerås	17	388 490	-7,5
Riket	2 022	39 574 673	22,8

MEBORGARUNDER- SÖKNING

- Bakgrund s. 27
- Syfte s. 27
- Sammanfattning av resultatet s. 27
- Nöjd-Region-Index (NRI) s. 28
- Nöjd-Medborgar-Index (NMI) s. 29
- Nöjd-Inflytande-Index (NII) s. 30

Bakgrund

Sedan 2005 erbjuds Sveriges kommuner varje år att delta i den medborgarundersökning som genomförs av Statistiska centralbyrån (SCB). Jönköpings kommun har deltagit i undersökningen ett flertal år.

Själva undersökningen genomförs i form av en enkät som i Jönköpings kommun skickas ut till 1 200 personer (tidigare 1 000 personer) i åldrarna 18–84 år. Enkäten består av cirka 80 frågor som är gemensamma för alla deltagande kommuner. Därutöver kan kommunen även välja att utöka enkäten med egna frågor.

Frågorna är uppdelade på tre områden: Nöjd-Region-Index, Nöjd-Medborgar-Index och Nöjd-Inflytande-Index och ger medborgarnas betyg på kommunen som en plats att bo och leva på, på kommunens verksamheter och på det inflytande medborgarna har på kommunens verksamheter och beslut.

Syfte

Syftet med undersökningen är inte i första hand att mäta hur stor andel av invånarna som är nöjda eller missnöjda med sin kommun utan att identifiera de områden som kommunen bör prioritera för att få nöjdare invånare.

De svarande medborgarna sätter sina betyg på de enskilda frågorna på 10-gradiga skalor, där 1 är lägsta betyg och 10 är högsta betyg. Betygen räknas om till ett betygsindex för varje faktor på en skala där 0 är lägsta och 100 är högsta möjliga. För att få en bättre förståelse för hur betygen ska tolkas har undersökningar gjorts där de svarande fått ange var på skalan de anser att olika omdömen passar in.

Enligt dessa klassas betygsindex under 40 som "inte godkänt". Gränsen för "nöjd" går vid 55 och betygsindex på 75 eller högre kan tolkas som "mycket nöjd".

I detta avsnitt sammanfattas resultatet från den senaste undersökningen som genomfördes under våren 2015 i Jönköpings kommun.

Sammanfattning av resultatet

Resultaten som presenteras för Jönköpings kommun är överlag positiva. Kommunen får ett högre betyg än genomsnittet bland landets kommuner i samtliga av de tre Nöjd-Kund-Index som ingår i rapporten. Även i jämförelse med kommuner av liknande storlek står sig Jönköping väl och får exempelvis det högsta betyget sett till hur invånarna bedömer kommunen som en plats att bo och leva på.

Med avseende på enskilda faktorer utmärker sig Jönköping framförallt inom områdena *Rekommandation*, *Trygghet*, *Förskolan*, *Grundskolan*, *Gymnasieskolan*, *Äldreomsorgen*, *Räddningstjänsten*, *Gator och vägar* samt *Vatten och avlopp* där kommunen i samtliga fall får det enskilt högsta betyget bland de fem kommuner som

används i jämförelsen. Det enda område där Jönköping får det enskilt lägsta betyget bland de jämförda kommunerna är inom området *Kommunikationer*.

I medborgarundersökningen lyfts även ett antal områden fram som extra viktiga att prioritera i kommunens förbättringsarbete. Detta är områden som vid en förbättring skulle få den största effekten på helhetsbetyget för det Nöjd-Kund-Index som faktorn representerar. I 2015 års undersökning lyfts nio sådana områden fram: *Bostäder*, *Kommunikationer*, *Trygghet*, *Gator och vägar*, *Miljöarbete*, *Stöd för utsatta personer*, *Äldreomsorgen*, *Förtroende* och *Påverkan*.

Nöjd-Region-Index (NRI)

Medborgarnas betyg på kommunen som en plats att bo och leva på.

	Jönköping	Linköping	Helsingborg	Västerås	Örebro
År	2015	2014	2015	2015	2015
NRI	69	67	68	64	68
Rekommendation	77	75	76	69	75
Arbetsmöjligheter	63	61	61	63	61
Utbildningsmöjligheter	77	84	72	74	81
Bostäder	55	56	59	51	55
Kommunikationer	64	71	72	73	70
Kommersiellt utbud	72	70	72	72	74
Fritidsmöjligheter	69	68	71	70	74
Trygghet	64	58	51	54	53
Antal svarande	563	562	390	437	540
Antal invånare	133 310	150 202	137 909	145 218	144 200

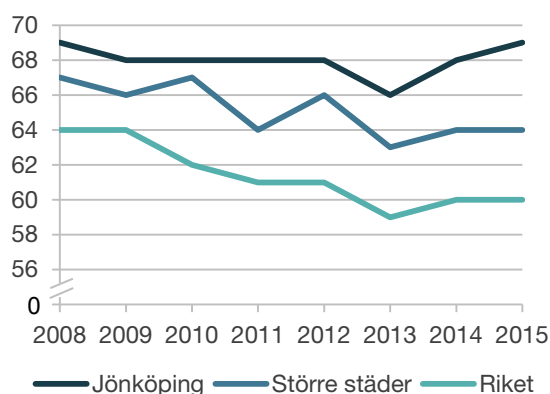
Betygsindexet NRI, mäter hur medborgarna i Jönköping bedömer kommunen som en plats att bo och leva på och inkluderar faktorerna *Rekommendation*, *Arbetsmöjligheter*, *Utbildningsmöjligheter*, *Bostäder*, *Kommunikationer*, *Kommersiellt utbud*, *Fritidsmöjligheter* och *Trygghet*.

Indexet blev 69 i 2015 års undersökning, vilket är en knapp men ej statistiskt säkerställd ökning från föregående undersökning där resultatet blev 68. När undersökningen genomfördes första gången i Jönköping år 2008 var resultatet även då 69.

Jämfört med genomsnittet för samtliga deltagande kommuner får Jönköping ett högre NRI för varje enskilt år, och skillnaderna i betyg är också statistiskt säkerställda. Jönköping får även ett högre betyg än genomsnittet för kommuner i samma storleksklass under hela perioden. Dock är skillnaden inte statistiskt säkerställd för åren 2009, 2010 och 2012.

Av de 137 av landets 290 kommuner som deltog i medborgarundersökningen under 2015 hade Jönköping det tolfte högsta NRI-värdet. I jämförelse med de fyra storleksmässigt jämförbara kommunerna i tabellen ovan hade Jönköping det högsta värdet. Detsamma gäller även indexet för frågan om de svarande kan rekommendera vänner och bekanta att flytta till kommunen.

NRI 2008–2015

Jämfört med dessa kommuner utmärkte sig Jönköping även i positiv riktning vad gäller faktorn *Trygghet*, där kommunen fick ett klart högre betyg än de fyra övriga. I faktorn inkluderas tre frågor. Jönköping utmärker sig positivt sett till hur tryggt och säkert de svarande anser sig kunna vistas utomhus på kvällar och nätter samt hur trygga och säkra de känner sig mot hot, rån och misshandel.

Däremot fick Jönköping ett något lägre betyg inom området *Kommunikationer*. Faktorn grundar sig på fyra frågor och framförallt är det frågorna rörande tillgången till förbindelser för längre resor och i synnerhet tillgången till gång- och cykelvägar som utmärker sig med betydligt lägre betyg än i övriga kommuner.

Nöjd-Medborgar-Index (NMI)

Medborgarnas betyg på kommunens verksamheter.

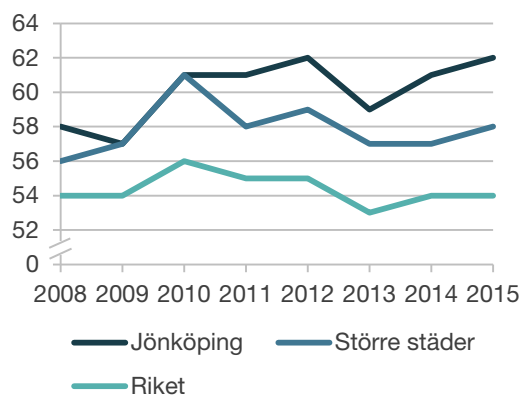
	Jönköping	Linköping	Helsingborg	Västerås	Örebro
År	2015	2014	2015	2015	2015
NMI	62	61	60	57	62
Bemötande och tillgänglighet	57	58	56	56	60
Förskolan	69	59	64	64	64
Grundskolan	62	57	54	59	60
Gymnasieskolan	65	60	60	60	64
Äldreomsorgen	54	48	48	49	48
Stöd för utsatta personer	51	52	45	51	55
Räddningstjänsten	80	73	79	77	78
Gång- och cykelvägar	56	61	58	52	58
Gator och vägar	60	59	58	53	59
Idrotts- och motionsanläggningar	66	63	63	64	66
Kultur	69	70	69	70	70
Miljöarbete	64	65	59	63	63
Renhållning och sophämtning	69	69	66	68	70
Vatten och avlopp	82	80	80	81	77
Antal svarande	563	562	390	437	540
Antal invånare	133 310	150 202	137 909	145 218	144 200

Nöjd-Medborgar-Index utgörs av faktorerna Bemötande och tillgänglighet, Förskolan, Grundskolan, Gymnasieskolan, Äldreomsorgen, Stöd för utsatta personer, Räddningstjänsten, Gång- och cykelvägar, Gator och vägar, Idrotts- och motionsanläggningar, Kultur, Miljöarbete, Renhållning och sophämtning samt Vatten och avlopp.

Helhetsbetyget på kommunens verksamheter har mellan 2008 och 2015 ökat från 58 till 62 i Jönköping. Jämfört med genomsnittet bland alla deltagande kommuner får Jönköping ett högre betyg samtliga år. Jönköping har sedan 2011 även fått ett högre betyg än genomsnittet för kommuner i samma storleksklass.

Jämfört med kommuner i samma storleksklass utmärker sig Jönköping sett till *Förskolan*, *Grundskolan*, *Gymnasieskolan*, *Äldreomsorgen*, *Räddningstjänsten*, *Gator och vägar* samt *Vatten och avlopp* där kommunen får de enskilt högsta betygen inom samtliga områden.

NMI 2008–2015

I övrigt är betygsskillnaderna relativt små och Jönköping utmärker sig inte nämnvärt i någon fråga. Noterbart är att Jönköping inte har det enskilt lägsta betyget bland de fem jämförda kommunerna inom någon av de faktorer som ingår i området.

Nöjd-Inflytande-Index (NII)

Medborgarnas betyg på inflytande över kommunens verksamheter och beslut.

	Jönköping	Linköping	Helsingborg	Västerås	Örebro
År	2015	2014	2015	2015	2015
NII	44	45	40	42	46
Kontakt	47	52	43	44	53
Information	60	59	57	55	62
Påverkan	43	44	37	41	45
Förtroende	50	51	47	45	52
Antal svarande	563	562	390	437	540
Antal invånare	133 310	150 202	137 909	145 218	144 200

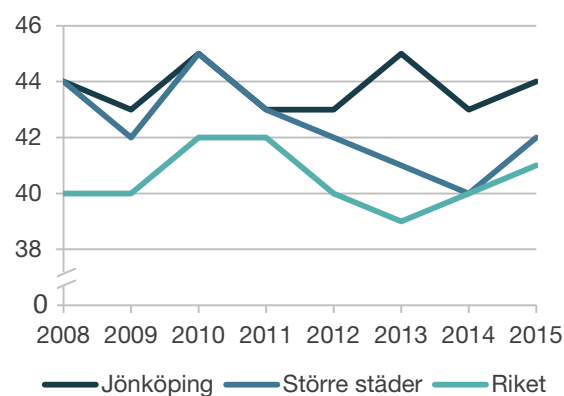
Betygsindexet NII, mäter hur medborgarna i Jönköping bedömer sina möjligheter till inflytande över kommunens verksamheter och beslut och inkluderar faktorerna *Kontakt*, *Information*, *Påverkan* och *Förtroende*.

År 2015 fick Jönköping ett helhetsbetyg på 44. Sett över tid, och i jämförelse med samtliga deltagande kommuner, får Jönköping ett högre betyg varje enskilt år, men här är skillnaden inte säkerställd för åren 2009–2012. Jönköping får även ett högre betyg än genomsnittet för kommuner i samma storleksklass i de senaste undersökningarna. Dock är skillnaden bara statistiskt säkerställd för år 2013.

Både sett över tid och i jämförelse med kommuner av liknande storlek har skillnaderna i avsnittets faktorer varit små. Jönköping utmärker sig inte i fråga om någon av faktorerna, utan placerar sig omkring genomsnittet bland de fem jämförda kommunerna. Istället sticker Helsingborg ut med ett något lägre resultat än övriga, framförallt inom faktorerna *Kontakt* och *Påverkan*.

Jämfört med 2014 års undersökning har Jönköping förbättrat sitt betyg inom områdena *Information*, *Påverkan* och *Förtroende* medan betyget minskat marginellt inom området *Kontakt*.

NII 2008–2015

Sett till de enskilda frågor som utgör grunder för faktorerna får Jönköpings kommun ett högre betyg än genomsnittet för samtliga kommuner i 15 av 16 frågor. Den enda fråga där Jönköping får ett något lägre betyg är *Hur nöjd är du med möjligheter att komma i kontakt med kommunens politiker?* Detta får dock till stor del anses vara ett direkt resultat av Jönköpings befolkningsmässiga storlek, då det finns ett tydligt negativt samband mellan en kommuns storlek och invånarnas nöjdhet gällande möjligheten till kontakt med kommunens politiker.

ATTRAKTIONSINDEX

- Bakgrund s. 33
- Syfte s. 33
- Sammanfattning av resultatet s. 33
- Kännedom om Jönköping s. 34
- Föreställningar om Jönköping s. 35
- Attraktionsindex s. 36

Attraktionsindex

Bakgrund

På uppdrag av Destination Jönköping genomförde under år 2016 konsultföretaget Tendensor en webbpanelundersökning med syfte att mäta kommunens varumärke och attraktivitet.

Själva undersökningen genomfördes av marknadsundersökningsföretaget YouGov mellan den 1 och 4 september och besvarades av 814 personer. Målgrupp för undersökningen var kvinnor och män 18-64 år i Sverige exklusive boende i Jönköpings kommun och urvalet var representativt med avseende på kön, ålder och region.

Enkäten består av 13 frågor där fråga 1 till 4 ställs till hela målgruppen och resterande frågor till de som har hört talas om eller känner till Jönköping. Jämförelser görs mellan det totala resultatet och resultatet för närregionen, där närregionen utgörs av Västra Götaland, Jönköpings län, Östergötlands län och Kronobergs län.

Syfte

Det uttryckta målet med undersökningen är att den ska visa ett tydligt nuläge för omvärldens bild av Jönköping. Därtill ska undersökningen möjliggöra jämförelser med andra kommuner samt uppföljning av hur bilden av Jönköping förändras över tiden. Tanken är således att resultat av undersökningen ska kunna utgöra basen i ett fortsatt långsiktigt varumärkesarbete för kommunen.

Sammanfattning av resultatet

En majoritet, sju av tio svenskar, känner till Jönköping i någon mån och fyra av tio har besökt Jönköping de senaste tre åren.

Sex av tio kan placera kommunen ungefärligt rätt på kartan. Det sistnämnda är ett rekord i mätningen Attraktionsindex.

Attityderna gentemot Jönköping är överlag positiva. Men bara en av tre svenskar vet att Jönköping är så stort som det är.

Svenskar förknippar spontant Jönköping främst med närheten till Vättern och med frikyrkor. Det centrala läget, HV71 och Elmia är också vanliga associationer. Visingsö och Gränna utmärker som attraktiva besöksmål i kommunen.

Det geografiska läget kan sägas vara Jönköpings främsta attraktionsfaktor, med fyra av tio som instämmer i att Jönköping är lätt att nå. Lägst betyg får Jönköping på faktorn "öppet för det som upplevs nytt, annorlunda och nytänkande".

Tilltron till Jönköpings framtida utveckling är god. När det gäller benägenheten att rekommendera en flytt till Jönköping är resultatet mer blandat, främst på grund av att många saknar en bestämd uppfattning.

Jönköping får ett högt samlat Attraktionsindex. Det som drar upp betyget är kännedomen och attityderna gentemot Jönköping. Betyget dras ner något av en något lägre rekommendationsbenägenhet.

Kännedom om Jönköping

I vilken utsträckning är Jönköpings kommun känd i omvärlden?

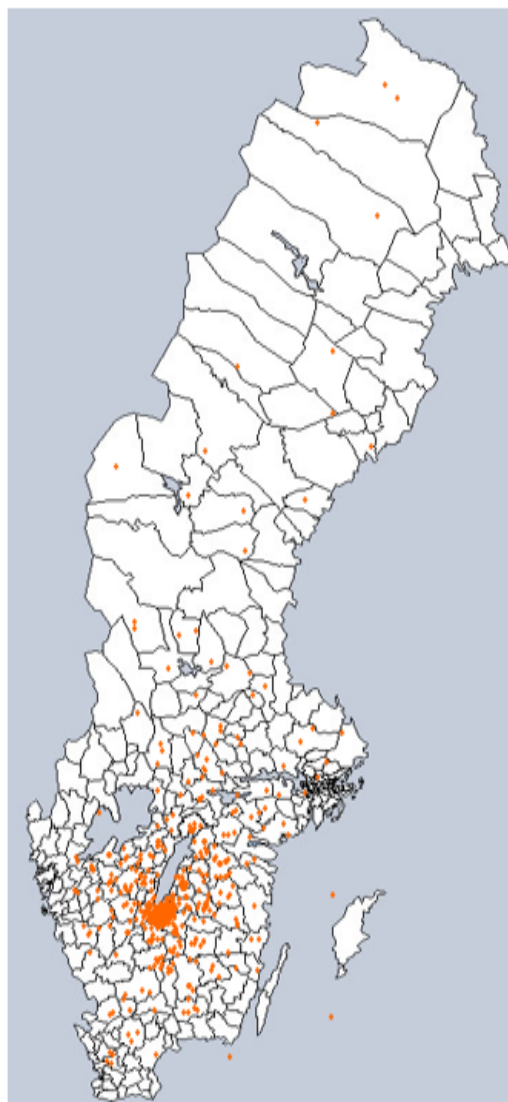
På frågan "Känner du till Jönköping" svarar 70 procent av respondenterna att de känner till Jönköping lite, ganska eller mycket bra. Omkring 29 procent uppger att de har hört talas om Jönköping men att de inte känner till kommunen, medan ytterligare en procent uppger att de inte känner till Jönköping över huvud taget. Män och boende i närregionen känner till Jönköping i särskilt stor utsträckning. Även högskoleutbildade tenderar att känna till staden mer än övriga.

Av de svarande uppger 40 procent att de har besökt Jönköping under de senaste 3 åren, varav lite fler än hälften under det senaste året. Omkring 31 procent har besökt Jönköping för mer än 3 år sedan, medan 28 procent uppger att de aldrig har besökt Jönköping. Män, boende i närregionen, högskoleutbildade samt personer med en positiv bild av Jönköping har i särskilt stor utsträckning besökt Jönköping de senaste tre åren. De äldre i undersökningen (52-64 år) har också besökt Jönköping i större utsträckning än de yngre, men denna skillnad ses främst i fråga om besök som skedde för mer än tre år sedan.

Kartan till höger visar hur de svarande har prickat in var i Sverige de tror att Jönköping ligger. Här har 57 procent lyckats pricka in rätt kommun och ytterligare 7 procent har placerat Jönköping inom en kringliggande kommun. Därutöver har 36 procent placerat Jönköping någonstans i övriga Sverige. Män, boende i närregionen, högskoleutbildade och personer som har besökt Jönköping de senaste 12 månaderna kan pricka in Jönköping på kartan i större utsträckning än övriga.

Sett till uppfattningen kring hur många invånare Jönköping har är spridningen stor bland de svarande. En majoritet av respondenterna, 68 procent, tror att Jönköping är mindre än det i själva verket är. Åtta procent tror att kommunen har cirka 40 000 invånare, 31 procent att invånarantalet är cirka 70 000, och ytterligare 29 procent att kommunen har cirka 100 000 invånare. Därtill tror 6 procent att kommunen har cirka 180 000 invånare.

Endast 26 procent uppger det mest korrekta alternativet, det vill säga cirka 130 000 invånare. De som har besökt Jönköping och de som har en positiv bild av kommunen uppfattar i högre grad än övriga Jönköping som en större kommun (gissar i större utsträckning än övriga att kommunen har fler än 130 000 invånare). Närregionen utgörs av Västra Götaland, Jönköpings län, Östergötlands län och Kronobergs län.

Föreställningar om Jönköping

Hur ser omvärldens inställning och attityder till Jönköping ut?

För att ge en bild av hur Jönköping förhåller sig till andra kommuner görs en jämförelse med de tre storleksmässigt likvärdiga kommunerna Örebro, Linköping och Helsingborg. Jämförelsen görs inom fem områden: näringsliv, turism, kultur, boende och jobb. Generellt sett är skillnaderna mellan kommunerna relativt små, och en majoritet av de svarande har ingen uppfattning i frågorna. Jönköping tenderar dock att få de lägsta värdena av de fyra kommunerna. Undantaget är frågan om näringsliv, där Jönköping får en något högre andel än Örebro. Boende i närregionen väljer i större utsträckning Jönköping framför övriga kommuner när det gäller "starkast näringsliv", "mest intressant att bo i" samt "erbjuder de mest intressanta jobben", alltså inte när det gäller "mest värt att besöka" eller "har rikaste kulturutbudet". De som har besökt Jönköping de senaste 12 månaderna väljer Jönköping framför övriga med undantag av "erbjuder de mest intressanta jobben".

På frågan "Vad kommer du att tänka på när du hör Jönköping?" svarar 208 av de 813 respondenterna något kopplat till frikyrkor och kristendom. Ytterligare 145 svar nämner Vättern eller vatten medan 64 personer nämner sport eller HV71. Andra ämnen som också omnämns ofta är tändstickor, Elmia samt kommunens läge.

Många är neutralt inställda till Jönköping eller har ingen uppfattning om staden och på frågan "Hur skulle du beskriva din allmänna bild av Jönköping?" svarar 6 av 10 "varken eller" eller "vet ej". Omkring 36 procent av de svarande är dock positiva och svarar att de är ganska eller mycket positiva. Boende i närregionen samt personer som har besökt Jönköping de senaste 12 månaderna är mer positiva än övriga.

På frågan vad de svarande tror skulle vara det bästa med att bo i Jönköping svarar 220 personer något kopplat till Vättern eller vatten. Ytterligare 88 svar nämner stadens storlek som någonting positivt. Lika många framhåller stadens läge centralt i Sverige.

På frågan "Hur väl stämmer följande med din uppfattning om Jönköping?" fick de svarande möjlighet att gradera huruvida de instämde i ett antal påståenden på en femgradig skala. Högst medelvärde fick påståendet "Jönköping är lätt att nå tack vare goda kommunikationer" med 3,69. Lägst medelvärde fick påståendet "Jönköping är öppet för det som upplevs nytt annorlunda och nytänkande" med ett värde på 3,00. Boende i närregionen har en mer positiv bild av Jönköping än övriga i förhållande till alla attraktionsfaktorer (ej signifikant för "öppet för det som är nytt"). De som har besökt Jönköping de senaste 12 månaderna är mer positiva än övriga till Jönköping i förhållande till samtliga attraktionsfaktorer.

Respondenterna fick även svara på vad som skulle göra det intressant att besöka Jönköping. Här utmärker sig Gränna och Visingsö, som fler än hälften av de svarande har kryssat för. Den tredje vanligaste anledningen var att besöka en mäsas på Elmia. Boende i närregionen är mer intresserade än övriga av att besöka samtliga besöksfaktorer med undantag av John Bauerleden. De som har besökt Jönköping de senaste 12 månaderna är mer intresserade än övriga av samtliga besöksfaktorer.

Många (7 av 10) är neutralt inställda eller har ingen uppfattning om Jönköpings framtidsutsikter. På frågan "Om du ser till förmågan att locka inflyttare och öka antalet arbetstillfällen, hur tror du då att Jönköping har klarat sig om 10 år, jämfört med andra kommuner i Sverige?" Svarar 24 procent bättre eller mycket bättre än medel, att jämföra med de 5 procent som svarar sämre eller mycket sämre än medel.

Attraktionsindex

Kännedom, helhetsbild, potential och rekommendation

	Kännedom	Helhetsbild	Potential	Attraktionsindex
Helsingborg	52	70	66	63
Kalmar	49	67	56	57
Sundsvall	45	61	57	54
Karlstad	45	64	52	53
Jönköping	48	60	52	53
Örebro	46	60	52	53
Leksand	42	64	48	51
Växjö	42	58	52	51
Nyköping	39	59	52	50
Trollhättan	42	56	48	49

Inom ramen för undersökningen skapas tre olika delindex: *Kännedom*, *Helhetsbild* och *Potential*. Med hjälp av dessa tre indexmått skapas även ett övergripande index, vilket utgörs av medelvärdet av de tre delindexen.

Inom delindex *Kännedom* får Jönköping ett värde på 48, vilket innebär det tredje högsta värdet av de 26 kommuner som genomförde undersökningen under år 2016. I topp ligger Helsingborg med ett index på 52.

Sett till helhetsbilden placerar sig Jönköping på en delad åttondeplats bland de jämförda kommunerna med ett index på 60. Återigen får Helsingborg det högsta värdet med ett index på 70.

Med ett index på 52 delar Jönköping femteplatsen inom delindexet *Potential*. Helsingborg får här ett klart högre värde än övriga kommuner med ett index på 66.

Inom delindexet *Potential* ingår en fråga huruvida de svarande skulle kunna rekommendera en vän eller kollega att flytta till Jönköping. En majoritet av de svarande, 6 av 10, är neutralt

inställda och svarar "Varken eller" eller "Vet ej". Av de som har en åsikt i frågan är andelen som inte skulle rekommendera Jönköping något högre än de som skulle göra det. Omkring 23 procent av respondenterna svarar "Nej, troligen inte" eller "Nej, absolut inte", vilket kan jämföras med de 15 procent som svarar att de skulle rekommendera kommunen. Boende i närregionen och personer som besökt Jönköping de senaste 12 månaderna skulle rekommendera Jönköping mer än övriga.

Sammantaget leder de tre delindexen till ett medelvärde på 53 för Jönköpings, vilket innebär att kommunen delar fjärdeplatsen med Karlstad och Örebro. Detta kan jämföras med Helsingborg som toppade inom samtliga delindex, och därmed även totalt, med ett attraktionsindex på 63.

Noterbart är att kommunen får högre värden inom samtliga delindex från de svarande som bor inom kommunens närregion, vilket leder till en ökning av kommunens attraktionsindex från 53 till 57. Störst är ökningen för delindexet *Kännedom* som ökar från 48 till 54.

SYNPUNKTER OM JÖNKÖPING 2030 FRÅN OLIKA AKTÖRER

- Bakgrund s. 39
- Tankar och åsikter från olika aktörer s. 39
- SWOT-analys s. 43

Bakgrund

I arbetet med framtagandet av en ny vision har kommunikationsbyrån Gullers Grupp, på uppdrag av Jönköpings kommun, sammanställt och analyserat tankar och åsikter från en rad olika aktörer, såsom medborgare, myndigheter, näringsliv, föreningsliv, högskolan och studenter.

Arbetet tar sin utgångspunkt i följande tre frågeställningar:

- Hur vill du att Jönköping ska vara 2030?
- Vad ska vi ta med oss av det som är bra idag?
- På vilket sätt behöver Jönköping utvecklas till 2030?

Synpunkterna samlades in på tre olika sätt: genom särskilt utvalda fokusgrupper, via material från andra gruppdiskussioner samt via material från kommuninvånarna.

Fokusgrupperna bestod av 2–17 deltagare och var på förhand utvalda av kommunen med syfte att representera specifika målgrupper, nämligen högskolan, offentliga verken, föreningslivet/-civilsamhället, högstadieelever samt näringslivet. Fokusgrupperna guidades genom diskussionerna av en erfaren moderator och en dokumentalist sammanfattade samtalen skriftligt.

Som ett komplement till fokusgrupperna diskuterade även ett antal andra grupper samma frågeställningar. Sex grupper inkom med synpunkter, fem kommunala bolag samt det kommunala pensionärsrådet. Dessa grupper dokumenterade själva sina diskussioner.

Därtill har även kommuninvånarna haft möjlighet att lämna förslag och tankar kring de tre frågeställningarna, digitalt och i pappersform. Även detta material sammanställdes i rapporten.

Även kommunens nämnder har haft möjlighet att inkomma med synpunkter kring den nya visionen. Sammanställningen av dessa ligger dock utanför den rapport som tagits fram av Gullers Grupp. En kortare sammanfattning av dessa har dock inkluderats i det utdrag ur rapporten som presenteras i avsnittet nedan.

Utöver den sammanställning som genomförts externt valde Jönköpings kommun även att genomföra en så kallad SWOT-analys med syfte att belysa de styrkor (strengths), svagheter (weaknesses), möjligheter (opportunities) och hot (threats) som kan identifieras inom kommunen i förhållande till andra kommuner.

Analysen genomfördes under ett möte med förvaltningschefgruppen i kommunen tillsammans med de kommunala bolagens vd:ar. Totalt bildades fyra grupper där varje grupp fick ta varsitt område i analysen. Vid återsamlingen redovisade grupperna hur man tänkt och hur diskussionerna gått. Här fanns också möjlighet för de övriga grupperna att lägga till och komplettera på varje delområde.

Även resultatet från denna analys presenteras nedan.

Tankar och åsikter från olika aktörer

Under arbetet med insamling och sammanställning av inkommet material är det tydligt att deltagare och bolag uppskattar att de tillfrågats och involverats i visionsarbetet. Många vill fortsätta dialogen, framförallt gäller det fokusgrupperna, som gärna vill ha en kontinuerlig dialog och återkoppling om visionen och hur arbetet fortskrider.

Fokusgrupper

Fokusgrupperna har i många fall en gemensam bild av Jönköping år 2030. Mycket handlar om olika aspekter av att göra Jönköping till en attraktiv kommun och till en plats där man vill leva och bo.

Samverkan, samarbete och sammanhållning är ett tema som återkommer i flera grupper, med visionen att alla ska arbeta tillsammans för att skapa ett Jönköping som passar alla. I linje med detta ligger en öppenhet och tolerans för allas olika förutsättningar, behov och önskemål. Här nämns bland annat vikten av att ta vara på invånarnas engagemang och flera grupper lyfter sammanhållningen som sprang ur kyrkklocksringningen 1 maj 2014. Det handlar också om närheten mellan kommunen och invånarna och hur offentlig sektor, näringsliv och civilsamhället kan samverka. Bland de aktörer vi har pratat med finns det en tydlig vilja att samverka med andra kring de viktiga samhällsfrågorna.

Nära knutet till samverkan, samarbete och sammanhållning ligger att flera aktörer ser att Jönköping 2030 är en kommun för mötesplatser och integration. Här handlar det bland annat om att skapa platser i Jönköping som underlättar för möten mellan olika typer av invånare – gamla och unga, studenter och yrkesverksamma, svenskar och nyanlända etc. Genom möten och samverkan inom kommunen kommer känslan av gemenskap och samhörighet att stärkas. Detta är även ett sätt att öka känslan av trygghet i staden, något flera grupper nämner är viktigt i det framtida Jönköping. Det ska vara en kommun där alla invånare känner sig trygga och fritt kan röra sig i staden.

Samtliga fokusgrupper lyfter bostadssituationen och ser hur det år 2030 finns bostäder till alla. Högskolan trycker exempelvis på vikten av studentbostäder, näringslivsgruppen och de offentliga verken trycker på möjligheten att erbjuda bostad åt den arbetskraft som rekryteras. Även högstadieeleverna lyfter bostäder som viktigt eftersom det är en faktor som avgör om det är attraktivt och möjligt att stanna kvar i Jönköping när de är färdiga med skolan.

Återkommande i fokusgrupperna är också vikten av att skolor och barnomsorg är av hög kvalitet. Det handlar bland annat om att personer och familjer som flyttar till Jönköping för att arbeta vid sidan av bostad också ställer krav på att deras barn kan tas omhand på ett bra sätt i kommunen.

Även ett rikt fritids- och kulturliv lyfts som en viktig komponent i det framtida Jönköping. Här handlar mycket om att göra staden attraktiv för alla och ha en bredd i utbudet. Människor ska trivas i Jönköping och vilja stanna kvar. Staden ska inge en känsla av att det händer mycket. Det kan vara evenemang som lockar besökare till staden – flera grupper pratar exempelvis om Dreamhack.

Återkommande i grupperna är också vikten av att det finns gott om arbetstillfällen i Jönköping 2030. Det måste vara lätt att driva företag och entreprenörskap ska uppmuntras. Representanterna för offentliga verk hade också gärna sett att det fanns ytterligare offentliga verk i Jönköping, vilket både hade gett arbetstillfällen och gett samordningsfördelar där exempelvis vissa verk kan dela viss kompetens.

Samtliga grupper pratar på ett eller annat sätt också om en smidig och fungerande trafiksituation. År 2030 ska det vara lätt att ta sig runt i Jönköping, men också lätt att ta sig in och ut ur staden. Flera pratar om bättre förutsättningar för cykel, smidigare kollektivtrafik och höghastighetståg. Det handlar även om tillgänglighet och möjligheter att hitta alternativa sätt att transportera sig.

Jönköping ska också vara en plats där stad möter landsbygd. Bland annat nämns att det ska vara en storstad med den lilla stadens fördelar och att det är just kombinationen av landsbygd och stad som är attraktiv och en styrka. Närheten till vacker natur och vatten är styrkor som är viktiga att bevara inför framtiden. Detta ställer också krav på tillgängligheten till naturen och vattnet.

Återkommande är också att Jönköping år 2030 ska vara en stad i framkant, känt för utveckling, nytänkande och för att vara en plats där idéer kan utvecklas. Sammantaget ser grupperna att det är viktigt att visionen blir en gemensam bild som alla kan sträva efter, för att bli det attraktiva Jönköping som alla vill ha.

Andra grupper

Materialet som inkommer ifrån andra grupper är relativt diversifierat, men det finns vissa återkommande drag som präglar grupperna.

Flera av grupperna nämner gemenskap, trygghet eller medkänsla som viktiga i Jönköping år 2030. Det är en stad där man tar hand om varandra. Flera lyfter också att det är viktigt med ett bra klimat för företag och föreningar i kommunen, att det är en god företagaranda och att de små arbetsgivarna gynnas för att ge möjlighet till tillväxt.

Infrastruktur och trafik är ett annat tema som återkommer. Infrastrukturen ska vara utbyggd och modern, kanske används även vattnet som transportmedel. Det finns gång- och cykelvägar som hänger ihop med alla orter och det är mindre biltrafik i staden. Vidare lyfter flera grupper att Jönköping år 2030 på ett bättre sätt drar nytta av sitt strategiska läge, som den logistiska knutpunkt det är, som kan ligga till grund för att Jönköping kan bli en metropol och ligga i framkant inom vissa områden. Bland annat nämns IT-området med god utveckling och Dreamhack.

Jönköping ska ha ett brett utbud och det ska hända mycket. Staden ska präglas av positivism och stadens självförtroende ska vara starkt – delvis som ett led i att man identifierar sig som en stor stad.

Andra saker som grupperna nämner är bland annat att Jönköping ska vara hållbart och klimatsmart, det ska vara digitalt och ges möjlighet för alla att ta del av de digitala lösningarna och det ska växa fram nya stadsdelar. Turism (exempelvis på Visingsö), flera levande centrum runt om i kommunen och vård och omsorg, inte minst när det gäller mental hälsa, ska finnas och vara av god kvalitet.

De olika grupperna vurmar i första hand för de aspekter som berör just deras verksamhet – Visingsöbostäder har tankar om turismen och förutsättningarna på Visingsö, Norrahammars Kommunala Bostäder framför tankar om Tabergsdalen och Jönköping energi framför tankar till stor del kring energi, miljö/hållbarhet och digitala lösningar (exempelvis fibernät). Detta visar att det är viktigt att samla in åsikter ifrån många olika aktörer, eftersom alla har olika perspektiv och hjärtefrågor som påverkar just deras verksamhet.

Utöver de synpunkter som sammanställts i rapporten har även kommunens nämnder haft möjlighet att inkomma med tankar och åsikter. Även här är åsikterna tydligt kopplade till respektive nämnds verksamhetsområde, men även mer övergripande mål lyfts fram.

Exempelvis framhålls vikten av att satsa på kommunens ytterområden för att skapa goda möjligheter att bo, leva, studera och arbeta i alla kommunens delar. Även miljö är ett ämne som återkommer, och här framhålls både vikten av att ta med sig det som är bra i dag, såsom våra sjöar och grönområden/parker, men även vikten av fortsatta satsningar inom miljöområdet i framtiden.

Socialnämnden understryker betydelsen av inkludering och att Jönköping ska vara en plats för alla. Kommunen ska verka för ett humant samhälle där alla får plats. Nämnden framhåller vikten av att integrera olika åldrar och samhällsklasser. Fler mötesplatser bör skapas och föreningslivet stärkas för att på så sätt integrera nya svenskar i samhället.

Även äldrenämnden understryker målet att Jönköping ska bli en stad för alla generationer, med mötesplatser över generationsgränser och bostäder som möter de äldres behov.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden framhåller vikten av framtida samstämmighet mellan antalet elever på de gymnasiala yrkes-utbildningarna och de yrken som efterfrågas av näringslivet, samtidigt som det är viktigt att bibehålla det goda rykte som gymnasieskolorna har i dagsläget.

Utöver kommunens nämnder har även en särskilt sammankallad barngrupp haft möjlighet att inkomma med synpunkter kring de tre frågeställningarna. Gruppen betonar vikten av att involvera och höja statusen för barnen i kommunen. Samtidigt efterfrågas satsningar inom en rad olika områden, så som kollektivtrafik, kultur och arbetsmarknad.

Kommuninvånare

De kommuninvånare som inkommit med synpunkter inom ramen för visionsarbetet har många kloka tankar och idéer i både det stora och det lilla. Det vanligast återkommande handlar om trafik – vilket är ett brett område och kan handla om allt ifrån biltrafiken, tillgänglighet för cykel, kollektivtrafik, den nuvarande dragningen av järnvägen och höghastighetstågen. Det handlar med andra ord om att det ska vara tillgängligt och lätt att ta sig fram – dels till och från kommunen och till andra städer som Göteborg och Stockholm, dels mellan tätorterna i kommunen och dels inom staden. Inom staden ska det vara lätt att ta sig fram med både bil och cykel. Alla ska kunna nyttja kollektivtrafiken och helst ska den vara gratis. Vidare så ska det också vara lätt att ta sig till vattnet – vilket i mångas ögon innebär att järnvägen och järnvägsstationen måste flyttas så att de inte utgör barriärer mellan staden och Vättern.

Eftersom det är viktigt för kommuninvånarna att Jönköping är vattennära så är det viktigt att göra vattnet (Vättern, Munksjön, Rocksjön etc.) tillgängligt. Kommuninvånarna efterlyser insatser för att lyfta de vattennära områdena – det kan handla om bryggor, promenadstråk och restauranger som gör det intressant att vistas i de vattennära områdena. Vidare så är det viktigt för kommuninvånarna att naturen och parkerna bibehålls och lyfts ytterligare i det framtida Jönköping.

För kommuninvånarna är det också viktigt att Jönköping år 2030 är en stad som är anpassad efter alla, oavsett vilket skede i livet man är i. Detta innebär barnomsorg, skolor, bostäder, högskola, jobb, hälso- och sjukvård och äldreomsorg med god tillgänglighet och av hög kvalitet.

Det går att konstatera att kommuninvånarna har vitt skilda intressen och synpunkter, men att det ändå finns ämnen och frågor som upplevs viktigare än andra. Kommuninvånarna lämnar gärna konkreta synpunkter om exempelvis utbud, önskemål om specifika byggnader eller tjänster eller andra relativt vardagsnära frågor. Detta gör att underlaget kan fungera bra som inspirationskälla eller underlag för framtida satsningar av konkret karaktär i staden.

Sammanvägd analys

Trots att det inkommit material från många olika intressenter i Jönköping, både unga och gamla, privatpersoner och personer i sin yrkesroll eller som representanter för företag eller föreningar, så är det som är viktigt i det framtida Jönköping till stor del gemensamt för de olika grupperna. Många är stolta över sin stad men ser förbättringspotential. De har en önskan om att göra Jönköping än mer attraktivt och vänligt att bo, arbeta och leva i. De vill även att folk utanför Jönköping ska se hur bra kommunen är.

Jönköping befinner sig i en utvecklingsfas med ett ökande invånarantal och många pågående projekt i staden. De flesta tror och vill att denna utveckling ska fortsätta, vilket är en viktig utgångspunkt för arbetet med visionen för Jönköping 2030. För att kunna bli "storstaden med den lilla stadens fördelar" ställs krav på kommunen. Det gäller att arbeta för den närhet, gemenskap och trygghet som finns i den lilla staden, men också för det utbud av kultur- och fritidsaktiviteter, arbete och puls som kännetecknar den stora staden. För att uppnå detta är det viktigt att värna om och lyfta de styrkor kommunen har idag för att skapa den gemenskap, stolthet och det självförtroende som många efterfrågar.

Hur vill du att Jönköping ska vara år 2030?

Något som är genomgående är att Jönköping år 2030 ska vara en stad som är tillgänglig i ordets alla bemärkelser. Det handlar om att det ska finnas bostäder till alla och efter allas behov, det ska finnas jobb till alla och det ska även vara tillgängligt i den bemärkelse att det ska vara lätt ta sig runt i och omkring staden, med både cykel, bil och kollektivtrafik.

I Jönköping år 2030 ska det också vara bra att bo och leva oavsett var i livet man befinner sig. Detta ställer även krav på utbud och kvalitet på barnomsorg, skolor, äldreomsorg och övriga samhällstjänster. Kommunen ska helt enkelt vara en plats för alla oavsett var i livet man befinner sig. Jönköping ska vara en stad där man vill leva och bo, där man vill och kan stanna. Vidare så är det viktigt att år 2030 ha en bra balans mellan stad, land och vatten, där framför allt det vattennära läget är något som gärna får ta större plats.

För att invånarna ska trivas i Jönköping år 2030 är det också viktigt med ett rikt och brett utbud när det gäller fritids- och kulturliv. Det är viktigt att uppmuntra evenemang som involverar invånarna och tillresande – Dreamhack är ett bra exempel på ett sådant evenemang att vara stolt över och använda som förebild. Denna typ av evenemang fyller flera funktioner och är om inte annat viktigt för att skapa en känsla av sammanhållning och gemenskap bland dem som deltar.

Just sammanhållning, samverkan och samarbete är något som är viktigt i Jönköping 2030. Även om staden växer ska detta bibehållas på alla ledder – det gäller både mellan invånare, föreningar, företag och kommunen. Alla ska känna att man värnar om och accepterar varandra.

Jönköping 2030 ska med andra ord vara en plats som är öppen och tolerant, en integrerad stad som präglas av mångfald. Det ska finnas gott om mötesplatser som gör det lätt för invånarna att interagera och umgås.

I Jönköping år 2030 är det också lätt att starta och driva företag, det är lätt att hitta den kompetens man behöver, inte minst via högskolan, som har ett bredare utbildningsutbud än idag. Staden är nytänkande och öppen för idéer och innovationer och entreprenörskap uppmuntras. Detta leder också till att det finns gott om arbetstillfällen och det är lätt för företagen att locka till sig och behålla kompetens. Jönköping 2030 är också en stad i framkant, en framtidsstad där det är möjligt att utvecklas och en stad som är framstående inom vissa områden – och som också berättar att de är duktiga och har ett självförtroende som återspeglar de styrkor kommunen har.

Vad ska vi ta med oss av det som är bra i Jönköping i dag?

Det finns mycket som är bra i Jönköping idag. Det händer mycket, det finns ett brett utbud av restauranger, det är nära till allt och det finns mycket natur och vatten i eller i direkt anslutning till Jönköping.

Gemenskapen är god och det är viktigt att bevara känslan av medmänsklighet och sammanhållning. Den tolerans som upplevs i staden ska bevaras, vilket bland annat kan göras med hjälp av de mötesplatser och andra satsningar på integration som skulle kunna göras för att tydligt arbeta för att nå visionen om ett integrerat Jönköping år 2030. Staden har en mångkulturell och för vissa internationell prägel, vilket om inte annat högskolan bidrar till. För att visa att dessa egenskaper uppskattas är det viktigt att kommunen lyfter alla de styrkor och fördelar som finns, för att tydliggöra att detta är något att värna om och vara stolta över.

På vilket sätt behöver kommunen utvecklas till år 2030?

För att nå till den önskade bilden av Jönköping år 2030 är det centralt att kommunen satsar på och fokuserar på alla de delar som nämnts. Det gäller att tydligare lyfta de styrkor och tillgångar staden har och uppmuntra det som behöver utvecklas vidare. Detta är ett arbete som med fördel ska göras inte bara av kommunen, utan gemensamt av alla aktörer som lever eller verkar i Jönköping. Dialog och transparens är viktiga faktorer att ha med sig i vidareutvecklingen av staden.

SWOT-analys

Strengths/Styrkor

- E4:an
- Högskolan
- Elmia – i samband med Elmia lyftes också Dreamhack upp som ett event som kan kopplas till en av kommunens styrkor.
- God ekonomi – då syftade man främst på kommunens ekonomi.
- Läget – här fanns det olika perspektiv som alla pekade ut läget; Vackert läge, Centralt läge ur ett geografiskt perspektiv vilket ger ett bra läge för resande och en närhet till Europa.
- Flygplatsen
- Låg arbetslöshet
- Hög inflyttning – gruppen betonade dock att det också ställer krav på kommunens verksamheter.
- Sjöarna – både ur perspektivet för vattenförsörjningen och genom sport och fritid.
- Trygg stad – här tog man också upp att staden än så länge inte har några kriminella gäng men också att staden upplevs som trygg för flera åldersgrupper.
- Framgångsrika idrottsklubbar
- Bra förutsättningar för friluftsliv
- Starkt föreningsliv
- Människor upplevs som vänliga, hjälpsamma och trevliga.
- Lokala fastighetsägare – här menade gruppen att det ofta ger ett bättre boende där ägaren tar ett större ansvar och redan har lokalkännedom.
- Långsiktigt arbete inom stadbyggnadsfrågor
- Näringslivet – i kommunen finns en möjlighet att överleva för näringslivet mycket tack vare diversiteten.
- Hårt arbete primeras – gruppen diskuterade hur den småländska andan lever i kommunen där det är ”mindre prat och mer

verkstad". Diskussionen innehöll också att kanske är man för dålig på att tala om att man är bra och att man borde bli bättre på det.

- Expansionsmöjligheter
- Kyrkor och kyrklighet – här diskuterade gruppen länge runt om detta var bra eller dåligt. Som en styrka togs just trygghet upp som man trodde kunna härleda till just kyrkligheten och att kyrkan och de kyrkliga förbunden tar ett stort ansvar för ungdomarna. Dock pratade man också om att det kan vara en svaghet för kommunen då man kan få en stämpel om att vara konservativ och oftast får höra att man är Sveriges Jerusalem.

Weaknesses/Svagheter

- Topografin – upplevs som utmanande med mycket vatten, åkermark och berg. Gruppen ansåg att detta ibland gör att det uppstår svårigheter att bland annat exploatera.
- Utbildningsnivån
- Jämställdhet i näringslivet – kommunen har för få kvinnor i ledande positioner.
- Kommunikationer – vi är ett logistiknav för långtradare men inte för människor. Besvärligt att ligga mellan två stambanor. Kommunens invånare upplevs som väldigt bilberoende.
- Kultur – fritidslivet är starkt i kommunen men inte kulturlivet. Utbudet av kultur är för dåligt och måste höjas om vi vill attrahera de med högre utbildning.
- Föreningstätheten – även om den kan uppfattas som positiv så kan man också fundera på hur mottagandet är i ett föreningstätt samhälle. Bli alla inkluderade?
- Man kan upplevas som "mätt". Vi är arbetsamma och duktiga men vill inte framhäva oss själva. Borde lyfta fram varandra och bra saker i större utsträckning.
- Lägre förvärvsfrekvens bland utrikesfödda.
- Lågt uttag av föräldradagar hos fäder.
- Genomfartsort – ofta hör man att folk åker igenom eller förbi kommunen.

- Vi saknar starka ledare inom näringslivet och gärna fler huvudkontor.
- Kyrkligheten - kan vara både negativt och positivt, men en positiv del med tanke på att det är en icke-fråga i vår kommun.
- Interna stridigheter mellan Jönköping, Huskvarna och Gränna.

Opportunities/Möjligheter

- Läge och omgivningar – gruppen upplevde att vi gör för lite av vårt läge och omgivningar och att vi inte får ut tillräcklig effekt.
- 17 globala hållbarhetsmål från FN – gruppen vill att man tar tillvara det och verkligen gör något av det samt jobbar mer utifrån hållbarhet. Gruppen vill också se en långsiktighet i sina verksamheter och att vi tar ansvar för framtiden.
- Höghastighetsbanan - mest avgörande och vad kommer det ge?
- E-sport och Dreamhack och den digitala utvecklingen – här upplever man att vi inte har dragit nytta av det fullt ut.
- En citykärna där e-handel tar större plats - hur ska vi omstrukturera citykärnan eller ska vi använda cityläget till något annat? Ska citykärnan vara till för arbete, möten, utbyte av idéer m.m. Vi behöver fylla våra citykärnor med en större mix och mer integrerade verksamheter.
- Kommuner runt omkring i regionen ser oss som ett regioncentrum.
- Kommunen har ett diversifierat näringsliv men man ser oss inte som en attraktiv arbetsgivare. Vi behöver få upp attraktiviteten.
- Fokusera på vissa saker istället för att fokusera på allt.
- Vattnet – använd det maximalt.
- Marknadsföring – kommunen behöver bli bättre på att synas.
- Skapa fler upplevelser och gör något galet ibland!

Threats/Hot

Kommunikation

- Vad händer om vi inte får höghastighetsbanan?
- I en växande stad har vi inte möjligheter att komma fram – vi får en kollaps.
- Miljöfrågor – vi måste arbeta mer med miljöfrågorna.

Kompetens/Digitalisering

- Vi har en låg utbildningsnivå och ibland fel kompetens
- Vad händer om högskolan inte utvecklas eller minskar? Då blir andra kommuner mer attraktiva och vi förlorar kompetens.
- Digitalisering – man upplever ett motstånd från politiken
- Minskade företagsetableringar
- Andra kommuner tar för sig
- Företagsflytt från kommunen.

Attraktivitet

- Invånarna vill inte att staden ska växa
- Bostadsförsörjning – bidrar till ökade problem om vi inte kommer fram med bostäder. Med bostadsbrist kommer otrygghet och blir ett hot mot tillväxten.

Social hållbarhet

- Om vi inte satsar och klarar bostadsbristen blir det ett rejält hot.
- Arbetslöshet
- Ökade socioekonomiska klyftor
- Integrationen måste klaras av på ett bra sätt.

Övrigt

- Självgodhet – att man upplever sig själv som bäst och att det slår knut på oss själva
- Brist på politisk samsyn
- Att kommunen enbart blir en arbetsorganisation, inte en utvecklingsorganisation.

OMVÄRLDSANALYS

- Trender s. 47
- Förändringskrafter på kommunal nivå s. 48

Trender

Vi lever i en värld i ständig förändring. Kommunen påverkas inte bara av vad som sker inom landet utan mer och mer av vad som sker på en global nivå.

Megatrender kallas de stora, omvälvande förändringar som påverkar samhällsutvecklingen i ett långsiktigt och globalt perspektiv. De omfattar ekonomiska faktorer såväl som sociala och miljömässiga förändringar. Genom att identifiera sådana trender skapas en bättre förståelse för nuvarande och framtida risker och möjligheter.

I rapporten *Vägval för framtiden – Utmaningar för det kommunala uppdraget mot år 2025* som har tagits fram av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i samarbete med Kairos Future identifieras ett antal trender som väntas påverka den framtida utvecklingen, såväl på global som på kommunal nivå. Dessa trender sammanfattas mycket kortfattat nedan samt i nästföljande avsnitt. Hela rapporten finns att tillgå på www.skl.se.

Demografi

Befolkningens storlek och sammansättning påverkar i hög grad samhällets utveckling. På global nivå väntas befolkningen på jorden öka med omkring 20 procent, eller närmare 1,5 miljarder människor, mellan åren 2015 och 2030. Befolkningstillväxten väntas följa ungefär samma takt i Sverige och öka med strax över 18 procent, motsvarande 1,8 miljoner invånare.

En växande befolkning skapar nya utmaningar för miljön, ekonomin och sociala strukturer men leder även till många nya möjligheter när nya marknader växer fram.

Den kanske tydligaste demografiska trenden i västvärlden i dag, är att befolkningen blir allt äldre, både som en följd av att vi lever allt längre men även på grund av ett lägre barnafödande.

En högre andel äldre i befolkningen gör att de som arbetar måste försörja allt fler. Efterfrågan på välfärdstjänster som sjukvård och äldreomsorg ökar och ställer krav på samhällsplaneringen.

Globalisering

Globalisering syftar på den process av internationell integrering som innebär att världens länder knyts närmare varandra genom handel, gränsöverskridande investeringar och kapitalflöden samt utbyte av information och teknologi.

Globaliseringen väntas även fortsättningsvis utgöra en stark trend i världsekonomin. Den nya tidens globalisering drivs på av digitaliseringen och utvecklingen av ny teknik som knyter samman människor och minskar de upplevda avstånden.

Nya värderingar

En ökande sammanlänkning av människor leder till en form av kulturell globalisering med utbyte av kultur, idéer och värderingar. Detta tillsammans med utvecklingen av kommunikationsteknologier gör att trender och idéer får snabbare spridning och når ut till fler människor än tidigare. Det innebär att variationer i värderingar mellan olika individer ur samma generation troligtvis kommer att öka, men också att de globala variationerna kollektivt sett tenderar att bli mindre.

Teknologi

En ständigt accelererande utveckling omformar konstant vårt sätt att leva och teknologins utveckling har en omfattande påverkan på samhället. Detta gäller inte minst arbetsmarknaden, där ny teknik innebär att nya färdigheter och kunskaper efterfrågas samtidigt som annan kunskap blir föråldrad.

Studier visar exempelvis på att 47 procent av alla jobb kan komma att ersättas av digital och automatiserad teknik inom 20 år. Samtidigt har det historiskt sett varit svårt att förutse hur tekniska framsteg påverkar vårt sätt att leva, och ofta ser vi inte konsekvenserna förrän i efterhand.

Miljö

Ökande växthusgasutsläpp driver på klimatförändringarna och skapar en rad oförutsägbara förändringar på miljön där stigande havsnivåer, stormar, översvämningar och torka är några av konsekvenserna. Samtidigt blir medvetenheten om problemet allt högre, vilket får till följd att ny teknik utvecklas, nya lagar stiftas och människor anpassar sina beteenden och livsstilar.

Förändringskrafter på kommunal nivå

På nationell och kommunal nivå går det att identifiera ytterligare ett antal trender som i högre grad kan kopplas samman med situationen i Sverige och som väntas påverka det kommunala uppdraget framöver. Dessa sammanfattas i punktform nedan.

Förändrade krav på välfärden

- En ojämn åldersstruktur med varierande stora och små generationer är framförallt ett resultat av växlingar i antalet födda.
- Spåren efter ett ovanligt högt eller lågt antal födda är urskiljbara under lång tid.
- Efterfrågan på välfärdstjänster varierar därför över tid, vilket försvårar samhällsplaneringen.

Generationsskifte

- Fyrtio- och femtiotalisternas utträde från arbetsmarknaden leder till ett generationsskifte där yngre generationer med delvis andra värderingar tar över.
- De ungas värderingar karaktäriseras generellt sett av individualism, antiauktoritet och sekularisering. Som personer är de starka individualister, men tror samtidigt att människor gynnas mer av samhälleliga lösningar än att var och en sköter sitt.
- Fyrtio- och femtiotalisternas utträde motsvaras ganska väl av 90-talisternas intåg på arbetsmarknaden. Matchningsproblem kan dock uppstå om den nya generationen inte vill ha de arbeten som den befintliga arbetskraften lämnar efter sig.
- Matchningsproblem kan även uppstå på grund av ökade kunskapskrav inom många yrken. Fler elever går ut gymnasiet utan fullständiga betyg och fler unga har svårt att få jobb.

Ökad brist på chefer

- Pensionsavgångar och ökad efterfrågan leder till ett ökat rekryteringsbehov inom välfärdssektorn, framförallt vad gäller chefer.
- Intresset för jobb inom kommun eller lands-ting är lågt bland unga akademiker, framförallt på grund av lägre status än inom den privata sektorn. Intresset har dock ökat något under senare år.

- Många chefer känner att kraven på dem har ökat, något som kan tänkas minska intresset att söka sig till chefsroller.
- En förnygring av den kommunala sektorn i samband med att generationen födda 1945–1954 går i pension kan möjligtvis öka attraktiviteten bland unga.

Ökad urbanisering

- År 2008 levde för första gången en majoritet av världens befolkning i städer och om fyrtio år beräknas andelen vara två tredjedelar.
- Framförallt är det högskole- och universitetsstäder som växer.
- Utvecklingen innebär nya utmaningar, framförallt för de städer som tappar befolkning, men även för de städer som växer när efterfrågan på mark, bostäder, skolor och liknande ökar.

Bilismen minskar

- I takt med en ökad urbanisering där allt fler vill bo i städerna väntas stadsmiljön bli förtätad i högre utsträckning. Stadsplanering i stråk, cykelvägar och bilfria utrymmen blir därför nödvändigt.
- Bilen har tappat som status- och frihetssymbol och färre unga väljer att ta körkort. Ny teknik och bättre utvecklad kollektivtrafik minskar behovet av resor med bil.
- Samtidigt är den nuvarande trenden fortfarande att antalet registrerade personbilar ökar. I Jönköping ökar antalet bilar dessutom i en högre takt än antalet invånare.

Ökad polarisering av inkomster, hälsa och åsikter

- Inkomstskillnaderna har ökat i Sverige sedan 1980-talet. Då var det framförallt pensionärer som hade låg ekonomisk standard, i dag är det framförallt ungdomar, flykting- och anhöriginvandrare samt ensamstående kvinnor med barn.

- Människor med olika bakgrund och förutsättningar lever allt mer segregerat.
- Skillnader i livslängd mellan olika socioekonomiska grupper ökar.
- Skräddarsydda informationskanaler ökar risken för polarisering och minskar gemenskapsinformationen.
- Ökad valfrihet ställer större krav på människor att informera sig och göra rätt val.

Ökat teknikstöd inom hälso- och sjukvård samt omsorg

- Forskning och framsteg inom sjukvården utvecklas ständigt. Nya medicinska innovationer skapar stora förväntningar hos befolkningen.
- Nya behandlingsmetoder har minskat behovet av sjukhusbaserad vård och patienten har fått möjlighet till ett större ansvar och en mer aktiv del i behandlingen.
- Ökade möjligheter att bota sjukdomar i kombination med ökade krav hos befolkningen leder till krav på prioritering.

Ständigt uppkopplade människor med nya förväntningar

- Möjligheten till ständig uppkoppling är snart en möjlighet för alla medborgare. Detta ställer krav på tillgängligheten av kommunal service.
- Uppkopplingen minskar de upplevda avstånden och den geografiska bundenheten och erbjuder människor möjlighet att påverka händelser över hela världen. Samtidigt ökar risken för förtal och hot, något som bland annat många förtroendevalda och tjänstemän fått kännas vid.
- Krav på människors fysiska närvaro minskar då många funktioner kan styras på distans. Diagnoser på distans och e-hemtjänst är exempel på innovationer som bygger på uppkoppling.
- Digital teknik påverkar i stort sett alla branscher och minskar behovet av mänsklig arbetskraft.

Databaserat beslutsfattande

- Den tekniska utvecklingen har gett oss tillgång till enorma mängder data, så kallad Big data.

- Många av framtidens tjänster kommer att bygga på tillgången till data och vi kommer i större utsträckning förlita oss på statistiska samband för att förstå världen.
- Det finns stora risker kopplade till Big data men också stora möjligheter som kan leda till förbättringar och effektiviseringar.
- Statistik och matematiska modeller kopplade till Big data kompletterar eller ersätter mänskliga bedömningar på allt fler områden.

Tjänster dyrare och varor billigare

- Under en lång tid har produktiviteten ökat inom varuproduktionen, en ökning som inte har kunnat motsvaras av en lika stor ökning av produktiviteten inom tjänstesektorn. Detta har lett till att tjänsterna har blivit dyrare i förhållande till varorna.
- Dyrare tjänster har lett till att vi som konsumenter i högre utsträckning utför allt fler tjänster själva.
- En mottrend är dock att de som har råd i högre utsträckning väljer att köpa tjänster för att spara tid, såsom städning, läxhjälp och hemkörning av matkassar.

Från behovsdriven till identitetsdriven ekonomi

- En allt högre materiell standard har lett till att konsumtionen har gått från en behovsdriven till en mer identitetsdriven sådan.
- Många traditionella gemenskaper, såsom religion och släkt, har försvagats och konsumtionen har blivit ett sätt att visa vilka vi är och med vilka vi vill höra samman.
- Traditionella statussymboler som bilar och klockor har i viss utsträckning ersatts av upplevelser för att upphöja vår status.
- Identiteten är minst lika viktig för kommunerna och ett starkt varumärke kan locka till sig både befolkning och företag.

Lokal rådighet förändras

- Handlingsutrymmet för förtroendevalda på lokal nivå minskar, både som ett resultat av nationell detaljstyrning och som ett resultat av ökade krav från medborgare kring tjänsternas utbud, omfattning och utformning.

- Kommun- och landstingsgränser luckras upp när tjänster kan levereras utanför den egna regionen.
- Valfrihet och rättighetstänk utmanar kommuner och landsting samtidigt som det kan vara en möjlighet för utsatta grupper att göra sin röst hörd.

Näringslivet mer aktivt i samhällsbygget

- Ett gott samspel mellan den privata och den offentliga sektorn är en viktig komponent i en god lokal och regional utveckling.
- Sysselsättningstillväxten sker framförallt i små och medelstora företag, ofta med en stark lokal förankring.
- Detta ställer krav på ortens attraktivitet för att lösa framtida kompetensförsörjning men även på utbildningsmöjligheter.
- Ökad press på företag att bidra till en positiv samhällsutveckling i kombination med positiva effekter från ett sådant engagemang på företagsklimat och sysselsättningstillväxt väntas leda till fler företagsinitiativ i framtiden.

Högre utbildning på distans hotar svenska högskolestäder

- Konkurrens från så kallade MOOC-utbildningar, det vill säga öppna, avgiftsfria utbildningar på nätet, kan komma att hota de svenska lärosätena i framtiden.
- Om svenska studenter i framtiden i högre grad väljer att studera på distans hos utländska företag kan den regionala utvecklingen påverkas negativt för kommuner med lärosäten, inte minst för städer i Jönköpings storlek.

Ökad global sårbarhet

- En ökad globalisering där företag och finansiella system är starkt sammankopplade med varandra över hela världen, ett ökat teknikberoende och en högre global rörlighet ökar också den globala sårbarheten.
- Fem exempel på hot mot säkerheten i världen är: Ökat beroende av ny och sårbar infrastruktur, ekologiska hot, pandemier, social oro samt militärpolitiska hot.
- Klimatförändringar leder till allt fler extrema väderhändelser. Kommuner och landsting måste ha framförhållning och planera för sådana händelser och dess konsekvenser.

PROGNOSER TILL 2030

- Syfte s. 53
- Innehåll s. 53
- Sammanfattning av prognoser s. 53
- Folkmängden totalt s. 55
- Folkmängden 0-18 år s. 56
- Folkmängden 19 år och äldre s. 57
- Försörjningskvot s. 58
- Kvarboende s. 59
- Utrikes födda s. 60
- Utbildning s. 61
- Hushåll s. 62
- Bostäder s. 63
- Bilar s. 64
- Pendling s. 65
- Sysselsatta s. 66
- Branscher s. 67
- Företag s. 68
- Skola och förskola s. 69
- Hemtjänst s. 70
- Äldreomsorgen s. 71

Prognoser

Syfte

I detta avsnitt prognostiseras utvecklingen inom ett antal utvalda områden i en utblick mot år 2030. Syftet är att ge en övergripande bild av hur Jönköping som kommun kan tänkas förändras under de kommande åren. Hur många invånare kommer Jönköping ha år 2030? Hur många bilar kommer det finnas? Och hur många av de som bor i kommunen i dag kommer att bo kvar här om 13 år? Det är några av de frågor som avsnittet försöker att besvara.

Innehåll

För varje ämnesområde presenteras den beräknade utvecklingen fram till år 2030 i ett större diagram överst på varje sida. I de fall det är möjligt redovisas även ytterligare statistik, såsom utvecklingen fördelat på kön. Diagrammen kompletteras av kommenterande text.

Prognoserna utgår i de flesta fall från de befolkningsprognoser som årligen tas fram av Jönköpings kommun. Därutöver har trender och variabler specifika för respektive område beaktats i framtagandet av den förväntade utvecklingen.

Det är även viktigt att poängtera den osäkerhet som präglar prognoserna. Det är högst osäkert huruvida de rådande trender som ligger till grund för den prognostiserade utvecklingen kommer att hålla i sig även under de kommande åren. I viss mån bör därför prognoserna ses som framskrivningar av nuläget snarare än faktiska prognoser.

Sammanfattning av prognoser

Demografi

Den årliga ökning av folkmängden som pågått i stort sett oavbrutet sedan mitten av 80-talet väntas hålla i sig och invånarantalet skulle i så fall öka från 135 297 personer år 2016 till 156 100 år 2030.

Kraftigast väntas ökningen vara för den äldsta delen av befolkningen och antalet invånare 80 år och äldre väntas öka med omkring 53 procent.

Även antalet invånare i gymnasieålder, 16–18 år, väntas öka kraftigt med omkring 35 procent.

Den största åldersgruppen 19–64 år väntas däremot öka i en något långsammare takt än befolkningen totalt.

Detta innebär att försörjningskvoten, det vill säga andelen av befolkningen som är yngre än 20 år och äldre än 64 år i förhållande till andelen av befolkningen som är 20–64 år, väntas öka under prognosperioden.

Kvarboende

Av de 135 297 invånare som bodde i Jönköpings kommun år 2016 förväntas omkring 70 800 personer, eller 59 procent, bo kvar här år 2030.

Utrikes födda

Som ett resultat av den rådande flyktingsituationen väntas andelen utrikes födda i befolkningen öka relativt kraftigt under år 2017. Därefter mattas ökningen av och sett över hela perioden väntas andelen öka från 16 till omkring 21 procent.

Utbildning

Andelen kommuninvånare med någon form av eftergymnasial utbildning väntas öka med omkring 2,5 procentenheter under prognosperioden.

Andelen kvinnor med högre utbildning är i dag högre än andelen bland männen och denna skillnad väntas utökas ytterligare något.

Hushåll

Antalet hushåll i kommunen väntas förändras i ungefär samma takt som folkmängden. Sett till antal hushåll väntas den minsta hushållsstorleken med en person öka kraftigast medan sett till antal personer är det tvåpersonshushållen som väntas stå för den största ökningen.

Bostäder

Givet befolkningsutvecklingen väntas bostadsbehovet i kommunen uppgå till närmare 700 nya bostäder årligen. Sett över hela perioden skulle detta innebära att antalet bostäder i kommunen ökar med över 10 000 under prognosperioden. Från 64 000 år 2015 till 74 000 år 2030.

Bilar

I omvärldsanalysen förutspås en trend av minskad bilism. I Jönköping har dock antalet bilar per 1 000 invånare ökat kraftigt under de senaste åren och denna ökning väntas hålla i sig. Ökningen väntas dock mattas av något vilket innebär att antalet i prognosen ökar från 402 bilar per 1 000 invånare år 2016 till omkring 413 bilar per 1 000 invånare år 2030.

Pendling

Under år 2015 pendlade sammanlagt 8 593 Jönköpingsbor till ett arbete utanför kommungränsen. Ungefär 4 000 fler, 12 695 personer, arbetade i Jönköping men hade sin bostad i någon annan kommun.

Under perioden beräknas utpendlingen öka till strax över 9 500 och inpendlingen till strax över 14 500. Ökningen är framförallt ett resultat av den förväntade befolkningstillväxten i kommunen, men den positiva trend i antal pendlare per invånare som pågått under de senaste åren vägs också in i bedömningen.

Näringsliv

Den näringsgren som spås öka kraftigast är byggverksamheten som enligt prognosen kan komma att växa med över 30 procent under perioden.

Företagstjänster, hotell- och restaurangverksamhet samt offentlig förvaltning är exempel på andra näringsgrenar som väntas växa i en högre takt än befolkningstillväxten i kommunen.

Näringsgrenar som det går sämre för är exempelvis tillverknings- och utvinningsindustrin som enligt prognosen beräknas uppgå till ungefär samma antal anställda år 2030 som år 2014 och därmed minska i storlek relativt sett i takt med att befolkningen i kommunen växer.

Antalet företag i Jönköpings kommun väntas öka stadigt under de kommande 20 åren. År 2015 uppgick antalet till 13 935 företag, vilket under prognosperioden väntas öka med omkring 2 500 företag till ungefär 16 400.

Den beräknade ökningen är delvis ett resultat av befolkningstillväxten i kommunen men bygger även på den positiva trend i antal företag per invånare som hittills har karaktäriserat 2000-talet.

Skola

Prognoserna över antal förskole- och skolklasser bygger på befolkningsprognoserna för de aktuella åldrarna samt antaganden om genomsnittliga storlekar på förskoleavdelningar och skolklasser.

Prognoserna förutser en stabil ökning i antal elever 13–18 år mellan år 2016 och 2030 vilket skulle innebära en ökning från 167 högstadielklasser och 171 gymnasieklasser år 2016 till omkring 230 av respektive klasstyp år 2030.

Hemtjänst

I takt med att befolkningen i kommunen blir allt äldre väntas antalet invånare med hemtjänst att öka. Framförallt gäller detta gruppen 80 år och äldre. Ökningen väntas ta fart i början av 2020-talet, vilket sammanfaller med att den stora gruppen fyrtiotalister passerar 80-årsstrecket.

Det beräknade antalet kvinnor med hemtjänst är betydligt högre än antalet män, både till följd av att antalet kvinnor i dessa åldrar är högre, men även på grund av att andelen kvinnor med hemtjänst är högre.

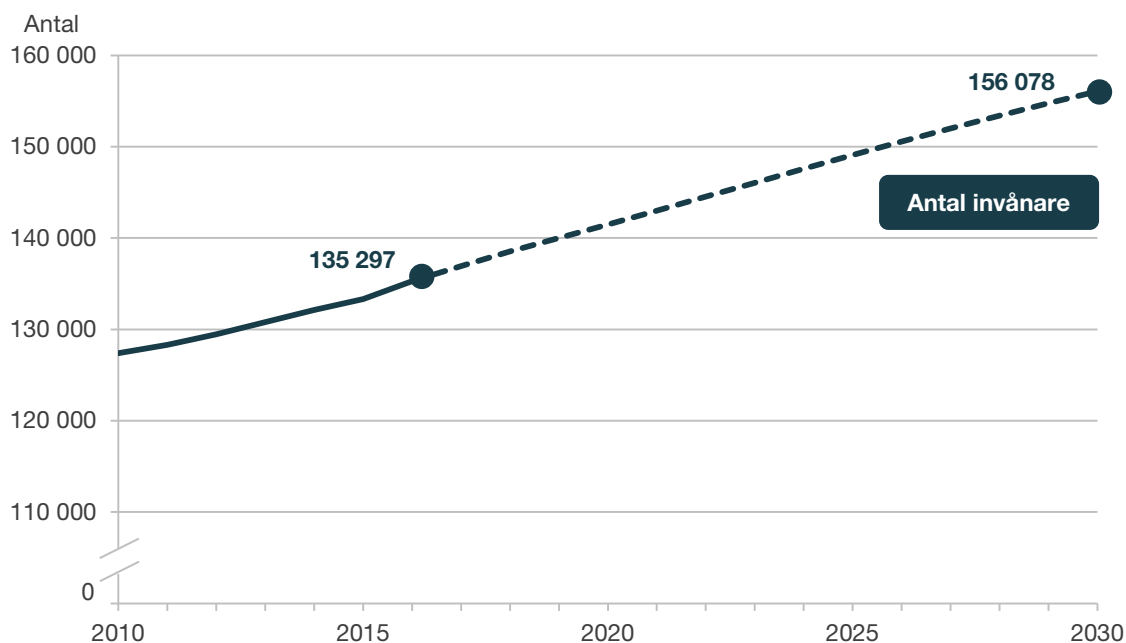
Äldreomsorgen

Antalet invånare i åldrarna 65–79 år som bor i särskilda boendeformer beräknas öka marginellt, från cirka 250 personer år 2016 till omkring 300 personer år 2030. Samtidigt väntas antalet i den äldsta gruppen 80 år och äldre att öka från cirka 1 250 personer till omkring 1 850 personer i takt med att antalet äldre invånare i kommunen blir allt fler.

För båda åldersgrupperna är det förväntade antalet kvinnor i särskilt boende högre än antalet män. Framförallt gäller detta gruppen 80 år och äldre.

Folkmängden totalt

Prognos över antal invånare 2017 till 2030

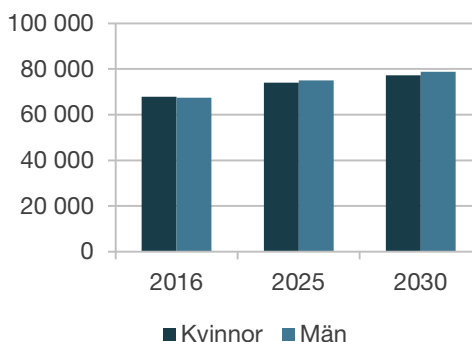
Befolkningsprognosen för Jönköpings kommun 2017–2030 visar på en fortsatt positiv trend och att den årliga ökningen av folkmängden, som pågått i stort sett oavbrutet sedan mitten av 80-talet, håller i sig över det kommande decenniet.

Den totala ökningen förutspås till 15,4 procent, vilket skulle innebära att folkmängden i Jönköpings kommun under prognosperioden växer med drygt 20 000 personer, från 135 297 år 2016 till 156 078 år 2030. Detta skulle betyda att kommunen passerar 140 000 invånare redan 2019–2020 medan gränsen 150 000 invånare passeras omkring 2025–2026.

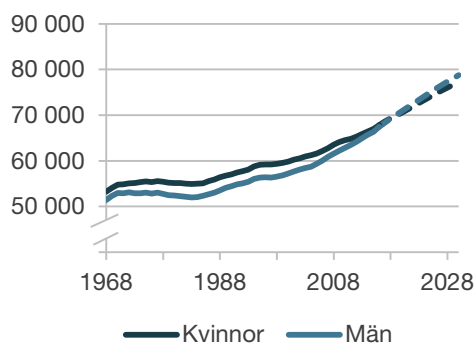
Den årliga ökningen av folkmängden förväntas vara som högst inledningsvis för att därefter mattas av något till omkring 1 300 personer vid prognoshorisonten år 2030.

Befolkningstillväxten förutspås även fortsättningsvis att vara något högre bland männen än bland kvinnorna, vilket innebär att det år 2019 för första gången på mycket länge förväntas bo fler män än kvinnor i Jönköpings kommun.

Folkmängd

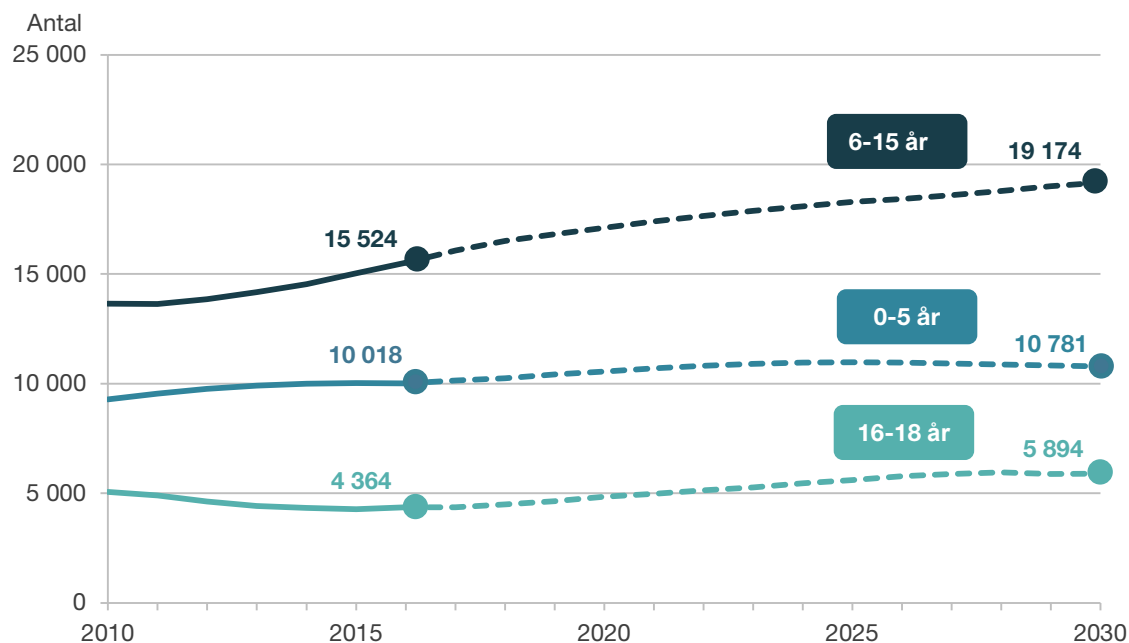

Utveckling och prognos

Folkmängden 0–18 år

Prognos över antal invånare i särskilda åldersgrupper 2017 till 2030

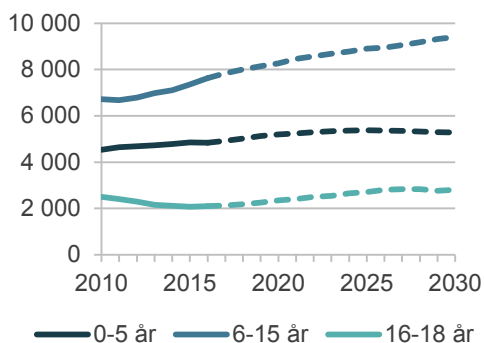
Antalet barn och unga i förskole-, grundskole- samt gymnasieåldern väntas öka under prognosperioden. Störst väntas ökningen vara bland barn i åldrarna 6–15 år som mellan åren 2016 och 2030 beräknas öka med närmare 24 procent motsvarande omkring 3 650 personer, från 15 524 till över 19 174.

Den grupp som väntas öka kraftigast procentuellt sett är dock ungdomar i gymnasieåldern, 16–18 år. Antalet beräknas öka från 4 364 personer år 2016 till omkring 5 900 år 2030, en ökning med över 35 procent.

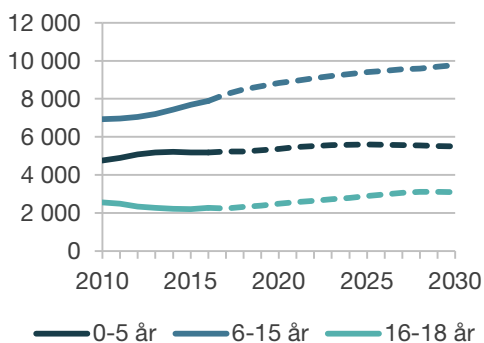
Antalet barn i förskoleåldern 0–5 år beräknas öka inledningsvis, från 10 018 personer år 2016 till strax under 11 000 år 2025. Därefter väntas antalet minska för att vid slutet av prognosperioden uppgå till omkring 10 800 personer, en ökning med knappt 8 procent.

Antalet pojkar är något högre än antalet flickor inom de tre åldersgrupperna, en skillnad som beräknas hålla i sig över prognosperioden.

Flickor

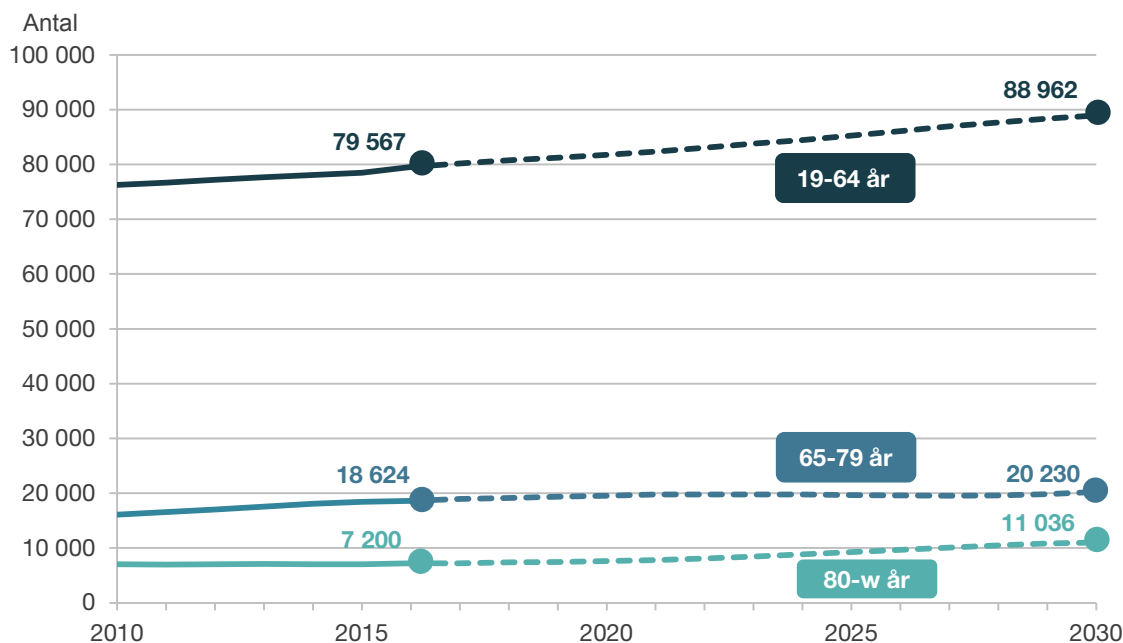

Pojkar

Folkmängden 19 år och äldre

Prognos över antal invånare i särskilda åldersgrupper 2017 till 2030

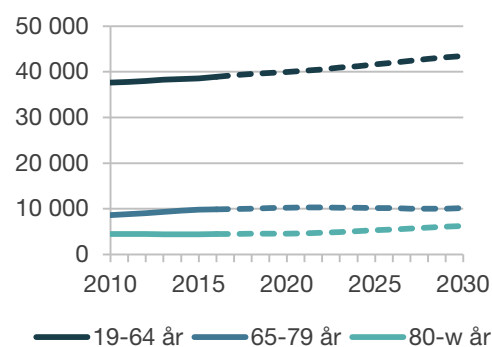
Sett till de tre åldersgrupperna 19–64 år, 65–79 år samt 80 år och äldre väntas antalet invånare öka inom alla tre grupperna.

Kraftigast procentuellt sett är ökningen för gruppen 80 år och över som sammantaget beräknas öka med omkring 53 procent, från 7 200 år 2016 till cirka 11 040 år 2030. Detta framförallt som ett resultat av att den stora gruppen av 40-talister under prognosgruppen når 80 års ålder.

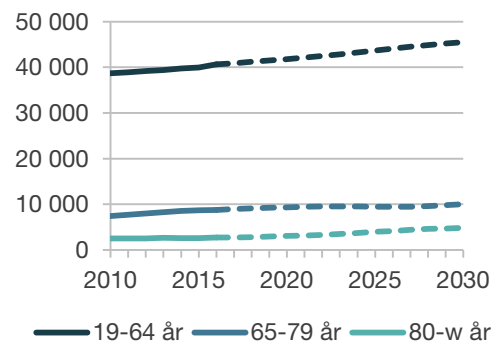
Den största gruppen, 19–64 år, väntas minska i andel i förhållande till befolkningen totalt. Under prognosperioden beräknas visserligen antalet individer öka med omkring 9 400 personer, från 79 567 till cirka 88 960. Det är dock procentuellt sett endast en ökning med knappt 12 procent, att jämföra med cirka 15,4 procent för befolkningen totalt.

Även gruppen 65–79 år växer i en något långsammare takt än befolkningen totalt och väntas öka med knappt 9 procent, från 18 624 till omkring 20 230 personer.

Kvinnor

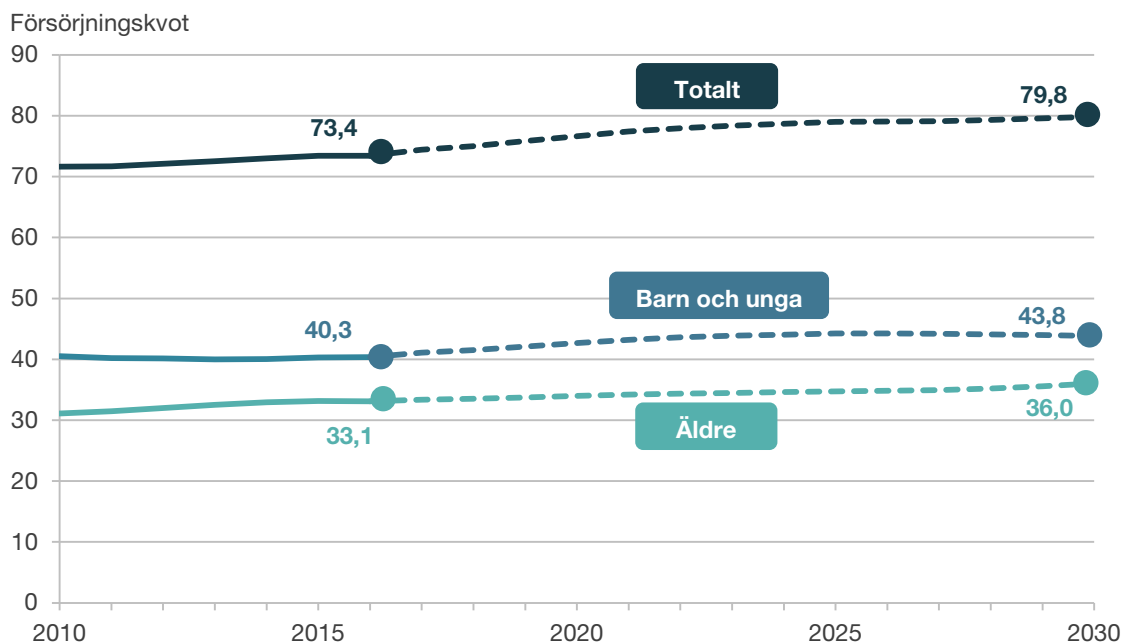

Män

Försörjningskvot

Prognos över försörjningskvoten 2017 till 2030

Försörjningskvoten visar andelen av befolkningen som är yngre än 20 år och äldre än 64 år (icke förvärsarbetande åldrar) i förhållande till andelen av befolkningen som är 20–64 år (förvärsarbetande åldrar).

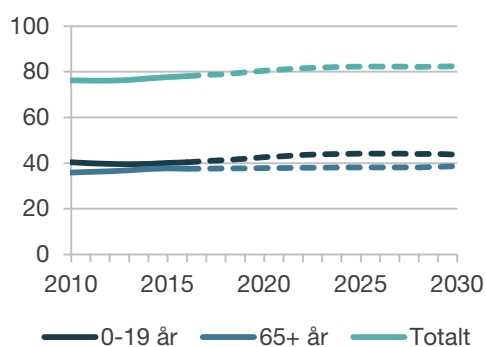
Teoretiskt motsvarar detta hur många varje person i arbetsför ålder behöver försörja.

I dag har Jönköping en nivå på försörjningskvoten på omkring 73, vilket innebär att det på 100 personer i åldrarna 20–64 år går 73 personer som är yngre eller äldre.

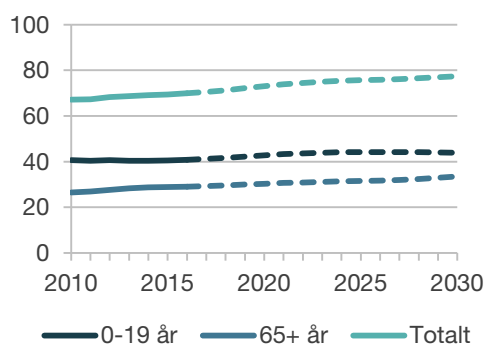
Under prognosperioden väntas försörjningskvoten öka till omkring 80 unga och äldre per 100 i förvärsarbetande ålder. Försörjningskvoten väntas öka i ungefär samma utsträckning bland unga och gamla. Kvoten för personer 65+ år väntas öka från 33 till 36, medan försörjningskvoten för personer 0–19 år väntas öka, från 40 till strax under 44.

Den del av försörjningskvoten som härrör från de äldre är också betydligt högre bland kvinnorna. Detta på grund av en högre andel kvinnor i befolkningen i dessa åldrar.

Kvinnor

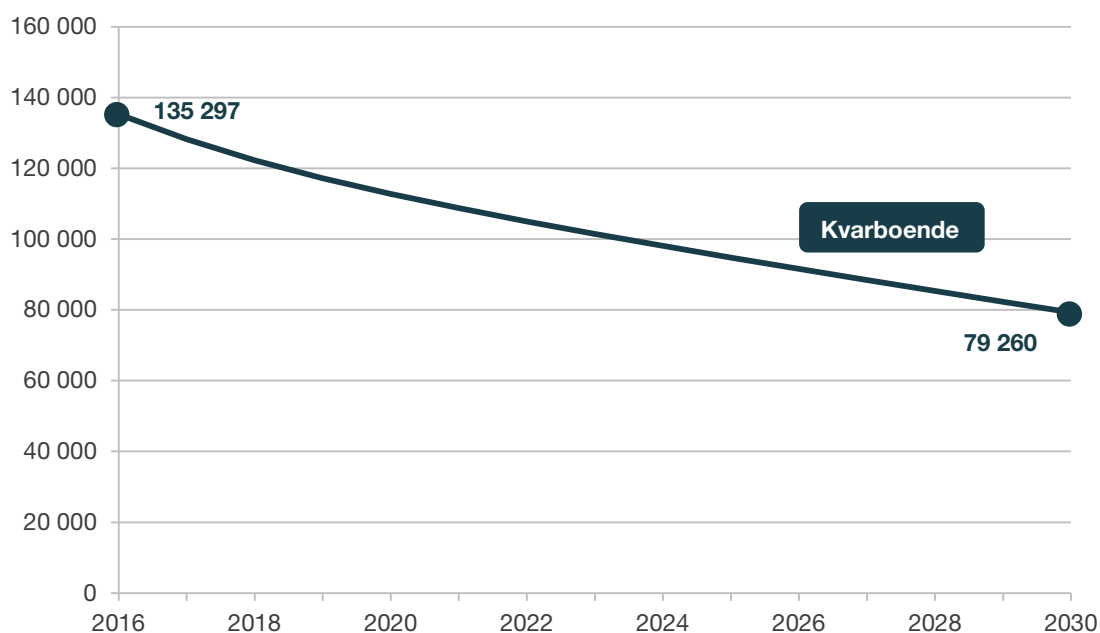

Män

Kvarboende

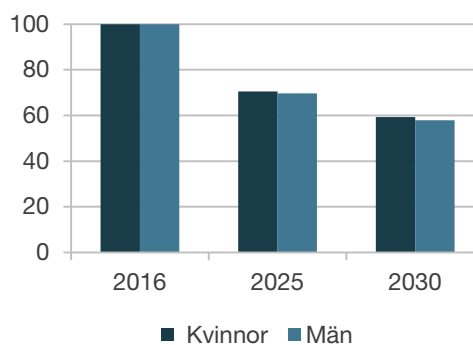
Prognos över antal kvarboende i Jönköpings kommun 2016 till 2030

Av de 135 297 invånare som bodde i Jönköpings kommun år 2016 förväntas omkring 79 268 personer, eller 59 procent, bo kvar här år 2030. Omkring en tredjedel beräknas någon gång under perioden flytta från kommunen samtidigt som 13 procent av de som bor kvar beräknas avlida. Utflyttningen dämpas dock något av att ungefär en femtedel av de som flyttar ifrån kommunen beräknas ha återvänt inom prognosperioden.

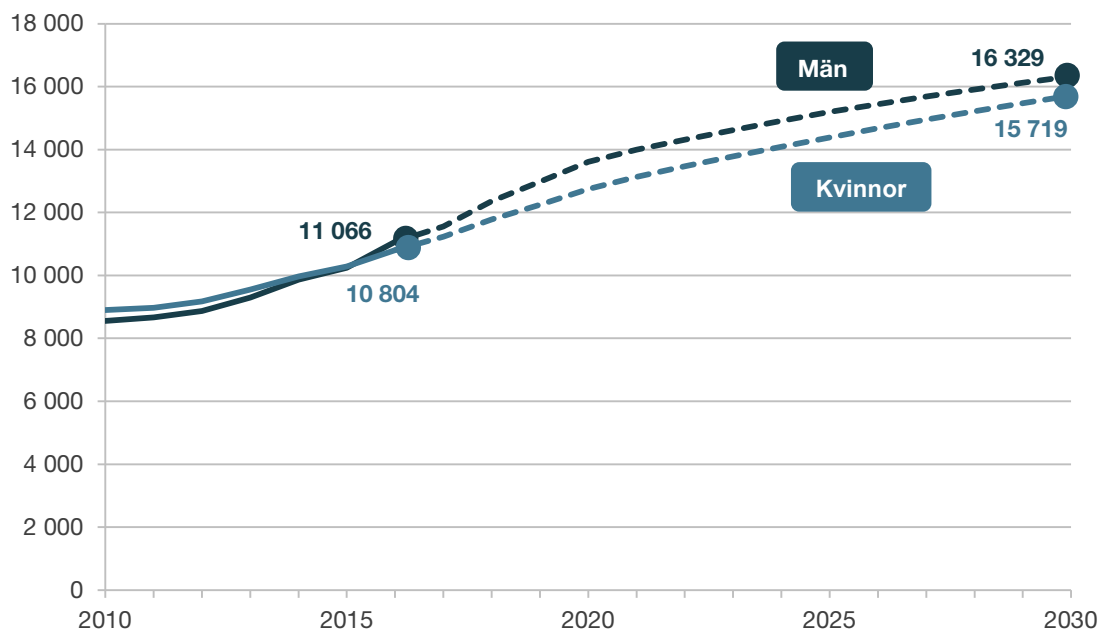
Hur stor andel som beräknas bo kvar i kommunen skiljer sig även något åt mellan könen. Bland männen är andelen 58 procent, medan 59 procent av kvinnorna beräknas bo kvar i kommunen år 2030. Skillnaden beror framförallt på en något högre beräknad utflyttning bland männen.

Andel kvarboende

Utrikes födda

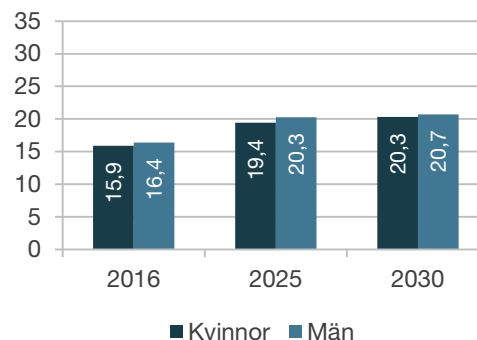
Prognos över utrikes födda invånare i Jönköpings kommun 2017 till 2030

Prognoserna över antalet utrikes födda Jönköpingsbor bygger till stor del på SCB:s prognoser för antalet utrikes födda i riket.

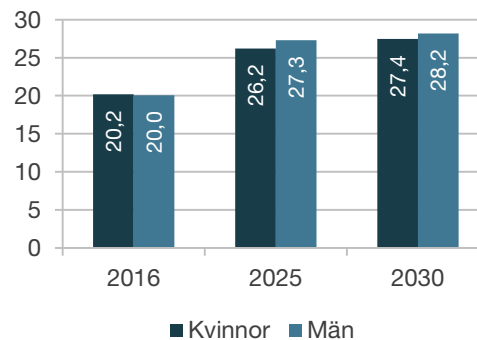
Till följd av en ökad invandring under de kommande åren beräknas andelen utrikes födda i befolkningen öka relativt snabbt fram till omkring år 2020 för att därefter bromsa in något. Sett över hela perioden beräknas andelen stiga från 16,2 procent år 2016 till omkring 20,5 procent år 2030. Detta innebär att antalet utrikes födda Jönköpingsbor skulle stiga från 21 870 år 2016 till omkring 32 000 år 2030.

Andel totalt

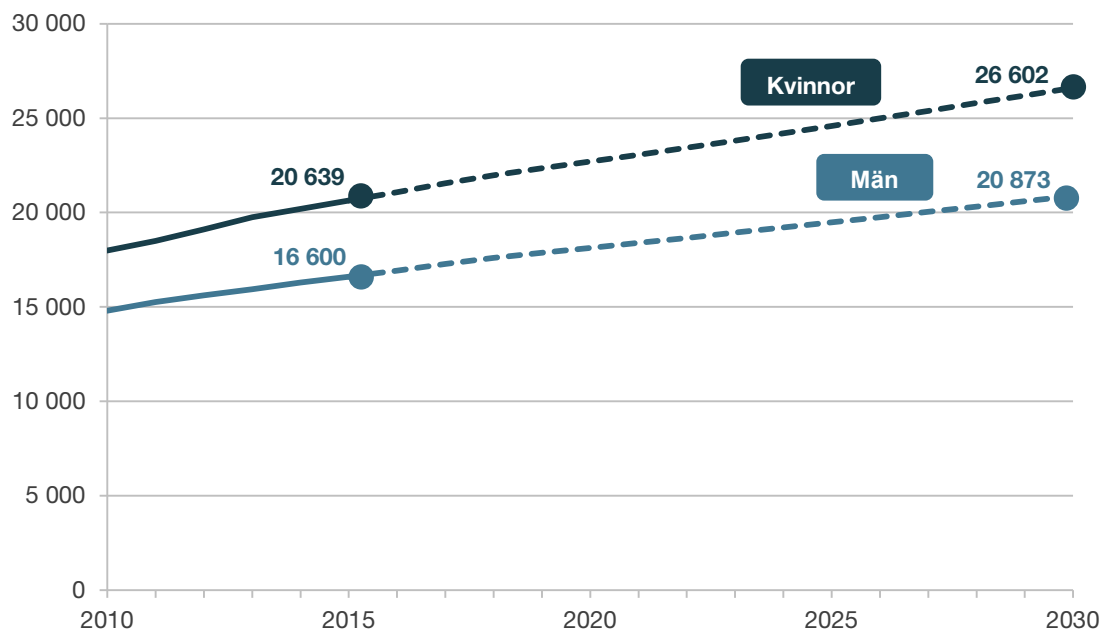
Sett till utrikes födda i förvärvsarbetsande åldrar 20–64 år ligger andelen i dagsläget ungefär 5 procentenheter över andelen för befolkningen totalt. Skillnaden väntas öka till omkring 7 procentenheter vilket skulle innebära att andelen utrikes födda i åldrarna 20–64 år uppgår till knappt 28 procent år 2030. Antalsmässigt skulle detta innebära ett tillskott på omkring 8 000 personer till den förvärvsarbetsande delen av befolkningen, vilket därmed bidrar till att hålla försörjningskvoten nere.

Andel 20-64 år

Utbildning

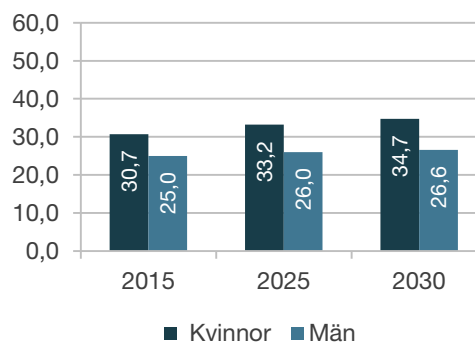
Prognos över invånare med högre utbildning 2016 till 2030

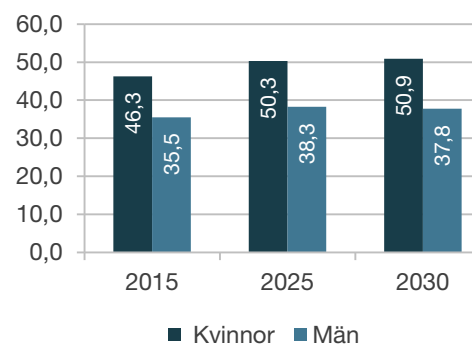
Antalet kommuninvånare med någon form av eftergymnasial utbildning uppgick vid slutet av år 2015 till 37 239 personer, eller ungefär 27,9 procent av befolkningen. I åldrarna 20–64 år var motsvarande andel 40,8 procent. Under den period som omfattas av prognosen beräknas antalet invånare med eftergymnasial utbildning öka till omkring 47 500, vilket år 2030 skulle utgöra 30,4 procent av befolkningen. Motsvarande andel för åldersgruppen 20–64 år skulle uppgå till 45,4 procent, en ökning med 4,6 procentenheter.

Vad gäller skillnader i utbildningsnivå mellan könen hade 30,7 procent av kvinnorna i åldrarna 16 år och äldre någon form av eftergymnasial utbildning, vilket kan jämföras med 25,0 procent bland männen. I åldrarna 20–64 år var skillnaden något större, 46,3 procent bland kvinnorna respektive 35,5 procent bland männen. Gapet förväntas öka ytterligare något under prognosperioden och år 2030 beräknas 34,7 procent av kvinnorna över 16 år ha en högre utbildning jämfört med 26,6 procent av männen. Motsvarande andelar för åldrarna 20–64 år beräknas vara 50,9 procent bland kvinnorna samt 37,8 procent bland männen.

Andel totalt

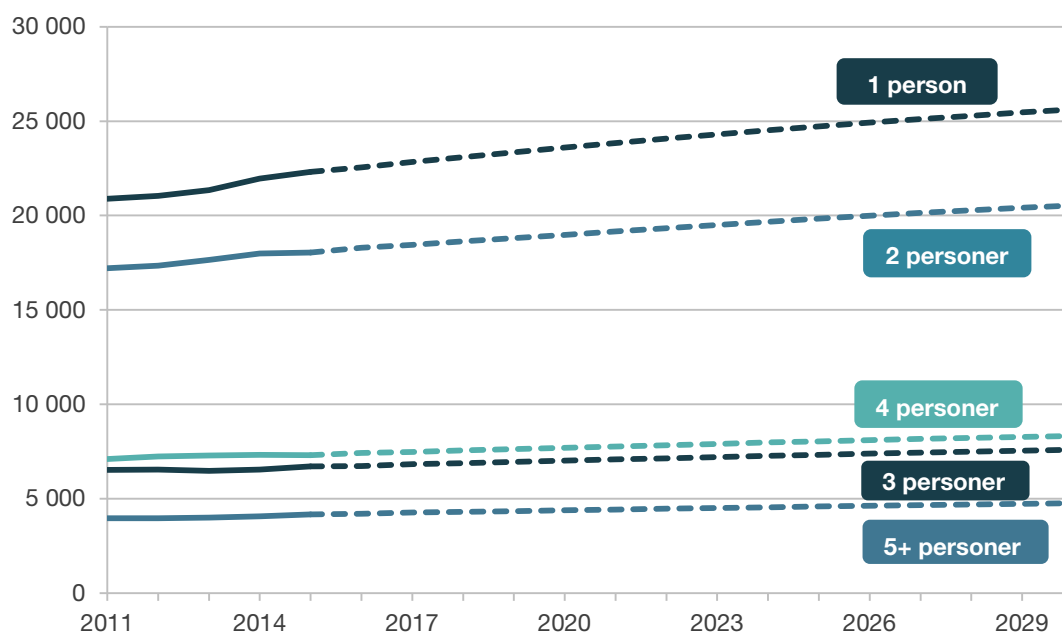

Andel 20-64 år

Hushåll

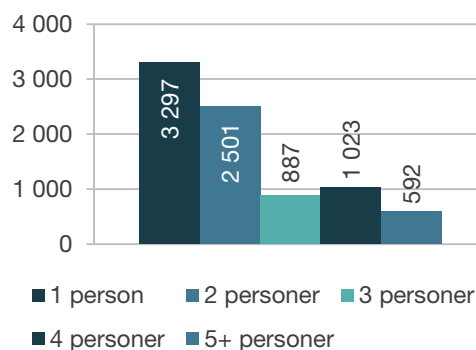
Prognos över antal hushåll efter hushållsstorlek 2016 till 2030

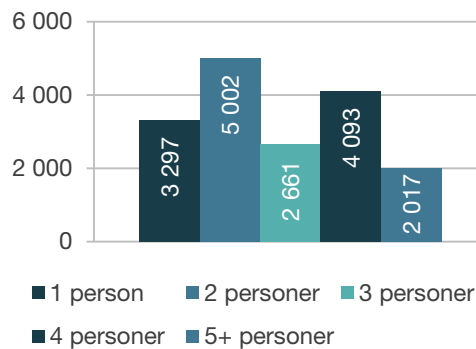
Antalet hushåll i kommunen väntas förändras i ungefär samma takt som folkmängden, vilket över hela prognosperioden innebär en ökning på cirka 14,2 procent – från 58 526 hushåll år 2015 till omkring 66 800 hushåll år 2030. Ökningen beräknas fördelas relativt jämnt oberoende av hushållsstorlek vilket skulle innebära att andelsförhållandet mellan dessa förblir konstant.

Antalet hushåll skiljer sig dock utifrån hushållsstorlek. Exempelvis väntas den största hushållsstorleken med 5 personer eller fler öka med knappt 600 hushåll under prognosperioden medan befolkningstillväxten under samma period väntas generera en ökning i antalet enpersonshushåll på omkring 3 300. Sett till antal personer inom respektive storleksgrupp står däremot tvåpersonshushållen för den största ökningen och beräknas öka med över 6 100 personer mellan 2015 och 2030.

Förändring antal hushåll 2015–2030

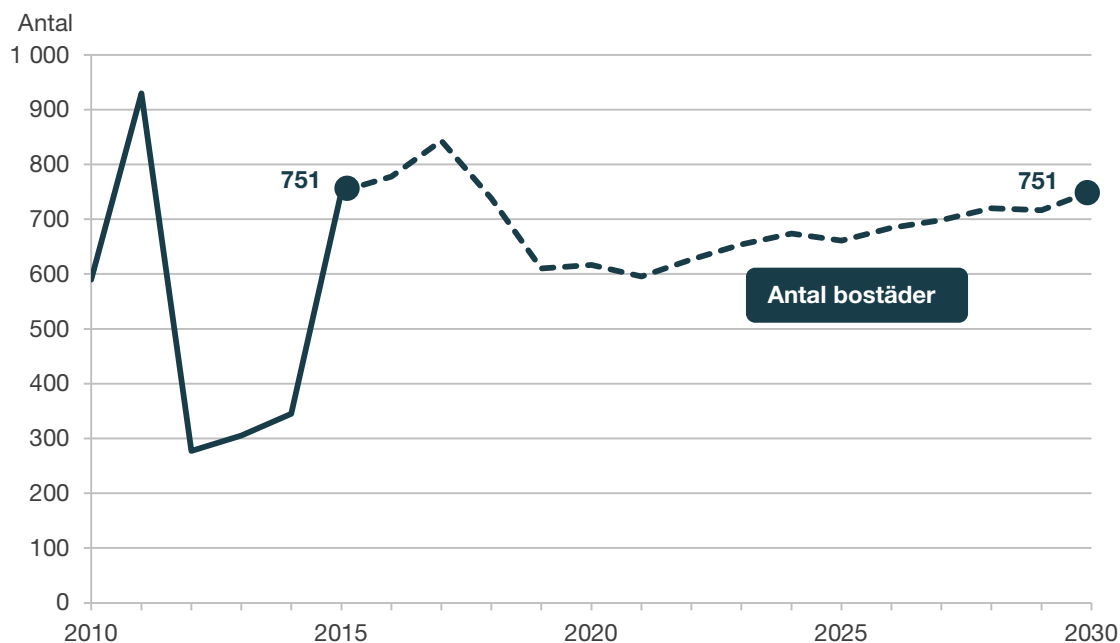

Förändring antal personer 2015–2030

Bostäder

Påbörjade bostäder 2010 till 2015 samt bostadsbehov 2016 till 2030

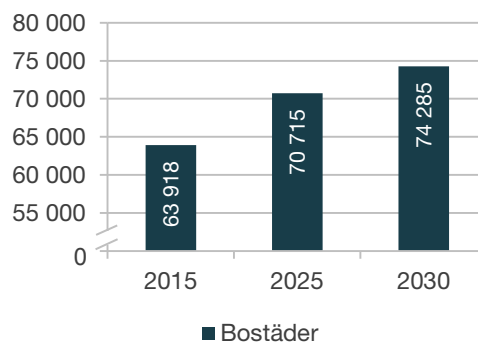
Prognosen för bostadsbyggandet i kommunen utgår ifrån det förväntade bostadsbehovet givet den prognostiserade befolkningstillväxten. Antagandet är att varje hushåll behöver en bostad och bostadsbehovet kan således uppskattas utifrån hur antalet hushåll per capita förhåller sig för olika åldrar och hur antalet invånare i dessa åldrar väntas förändras under de kommande åren.

Undantaget eventuellt uppdämt bostadsbehov skulle detta innebära ett kommande behov om närmare 700 bostäder årligen fram till år 2030.

I dagsläget finns det omkring 65 000 bostäder i Jönköpings kommun och även om det visserligen sker en del rivningar av gamla bostäder kommer det befintliga beståndet att utgöra merparten av bostäderna inom en överskådlig framtid.

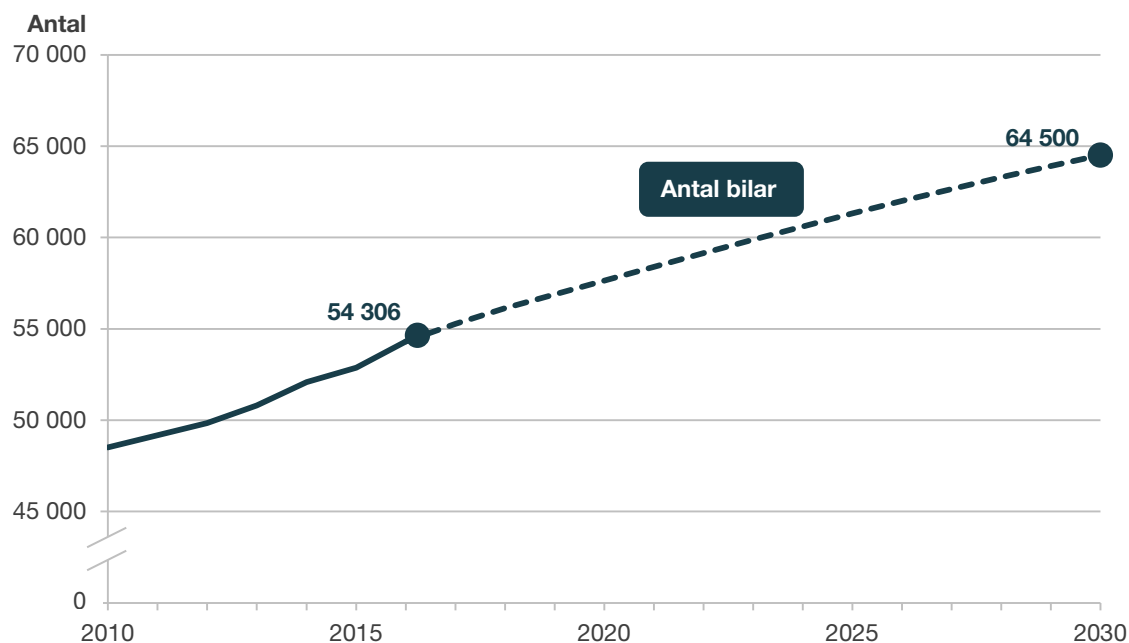
Utifrån den prognostiserade ökningen på omkring 700 bostäder årligen skulle antalet bostäder i kommunen öka med omkring 10 400 under prognosperioden, från 63 918 år 2015 till närmare 74 300 år 2030.

Antal bostäder

Bilar

Prognos över antal bilar i Jönköpings kommun 2017 till 2030

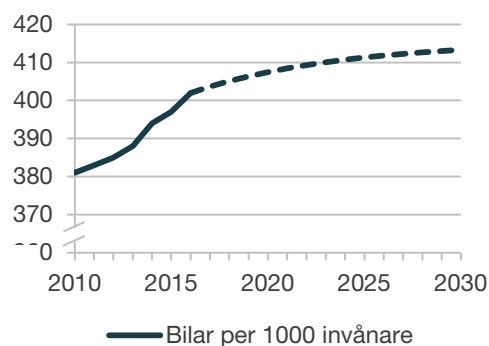

Antalet personbilar i kommunen har ökat årligen under hela 2000-talet och beräknas fortsätta öka under en överskådlig framtid. En fortsatt positiv men avtagande ökning innebär att antalet bilar beräknas öka från 54 306 vid slutet av år 2016 till lite drygt 64 500 år 2030, en ökning med knappt 19 procent.

Prognosen baseras till stor del på den förväntade befolkningsutvecklingen i kommunen men väger därtill även in den ökande trend i antal bilar per person som präglade 2000-talet. Detta får som följd att antalet bilar i kommunen beräknas öka i en något högre takt än befolkningen, som under samma tidsperiod förväntas öka med strax över 15 procent.

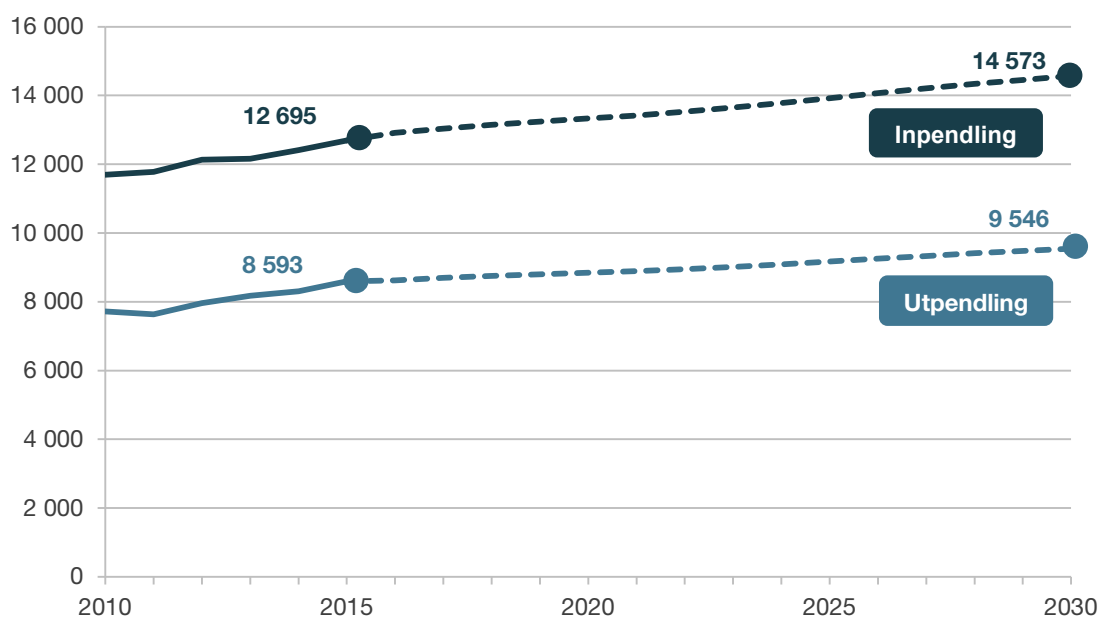
Antalet bilar per 1 000 invånare har ökat kraftigt under de senaste åren, vilket går stick i stäv med den förutspådda trend om minskad bilism som presenterades i omvärldsanalysen. Denna ökning väntas dock mattas av något vilket innebär att antalet i prognosen ökar från 402 bilar per 1 000 invånare år 2016 till omkring 413 bilar per 1 000 invånare år 2030.

Antal bilar per 1 000 invånare

Pendling

Prognos över antal pendlare till och från Jönköpings kommun 2016 till 2030

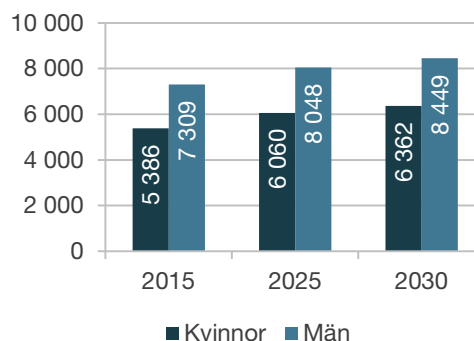

I takt med att kommunen växer beräknas även pendlingen in och ut ur Jönköping att öka. Under år 2015 pendlade sammanlagt 8 593 Jönköpingsbor till ett arbete utanför kommungränsen. Ungefär 4 000 fler, 12 695 personer, arbetade i Jönköping men hade sin bostad i någon annan kommun.

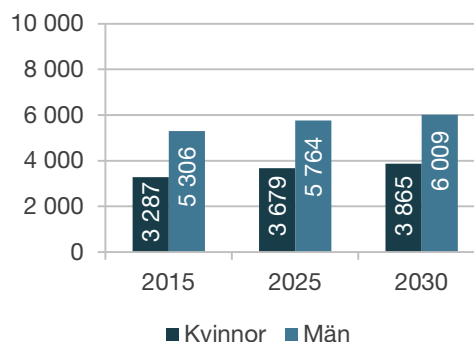
Under perioden beräknas utpendlingen öka till strax över 9 500 och inpendlingen till knappt 14 600. Ökningen är framförallt ett resultat av den förväntade befolkningstillväxten i kommunen, men den positiva trend i antal pendlare per invånare som pågått under de senaste åren vägs också in i bedömningen. Detta får till följd att såväl antalet som andelen pendlare beräknas öka under perioden.

Både vad gäller in- och utpendlare var antalet män som pendlade under 2015 klart högre än antalet kvinnor. Denna skillnad beräknas hålla i sig över prognosperioden. År 2015 pendlade 7309 män till Jönköping från andra kommuner, att jämföra med 5386 kvinnor. År 2030 beräknas antalet män ha ökat med knappt 16 procent till 8450 personer medan antalet kvinnliga inpendlare enligt prognosen ökar med 18 procent till drygt 6350 personer. De 5306 män som år 2015 pendlade ut från kommunen vänta år 2030 ha ökat med drygt 13 procent till lite drygt 6000 medan de kvinnliga utpendlarna beräknas öka i något snabbare takt till knappt 3900 personer.

Inpendling

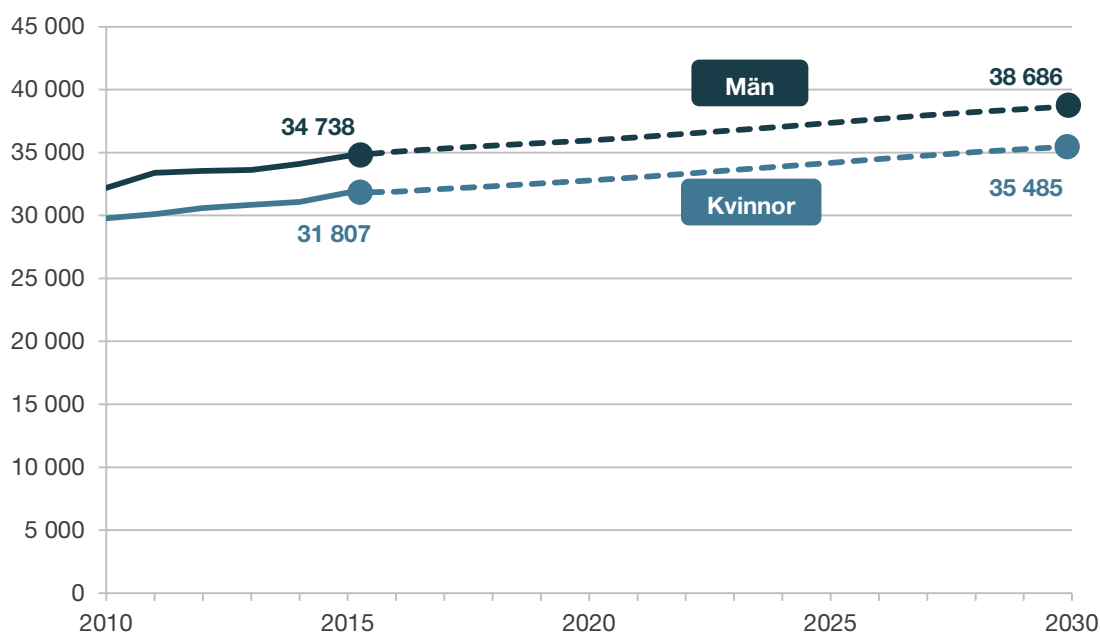

Utpendling

Sysselsatta

Prognos över antal sysselsatta 16+ år 2016 till 2030

Utvecklingen av antalet förvärvsarbetande 16 år och äldre i Jönköpings kommun har prognostiserats utifrån utvecklingen de senaste åren samt den förväntade befolkningsutvecklingen i kommunen.

Under de kommande två decennierna väntas antalet förvärvsarbetande i Jönköping öka från 66 545 personer år 2015 till omkring 74 200 personer år 2030.

Givet den förväntade befolkningsutvecklingen skulle det innebära att förvärvsfrekvensen bland invånarna 20–64 år minskar marginellt från 80,9 till 80,2 procent. Det ska dock noteras att denna förändring baseras helt på de trender som rådde under åren innan prognosen.

Antalet förvärvsarbetande män är i dagsläget något högre än antalet kvinnor, 34 738 jämfört med 31 807. Utifrån de variabler som prognosen tar hänsyn till väntas detta gap hålla i sig över prognosperioden.

Antal sysselsatta

2015

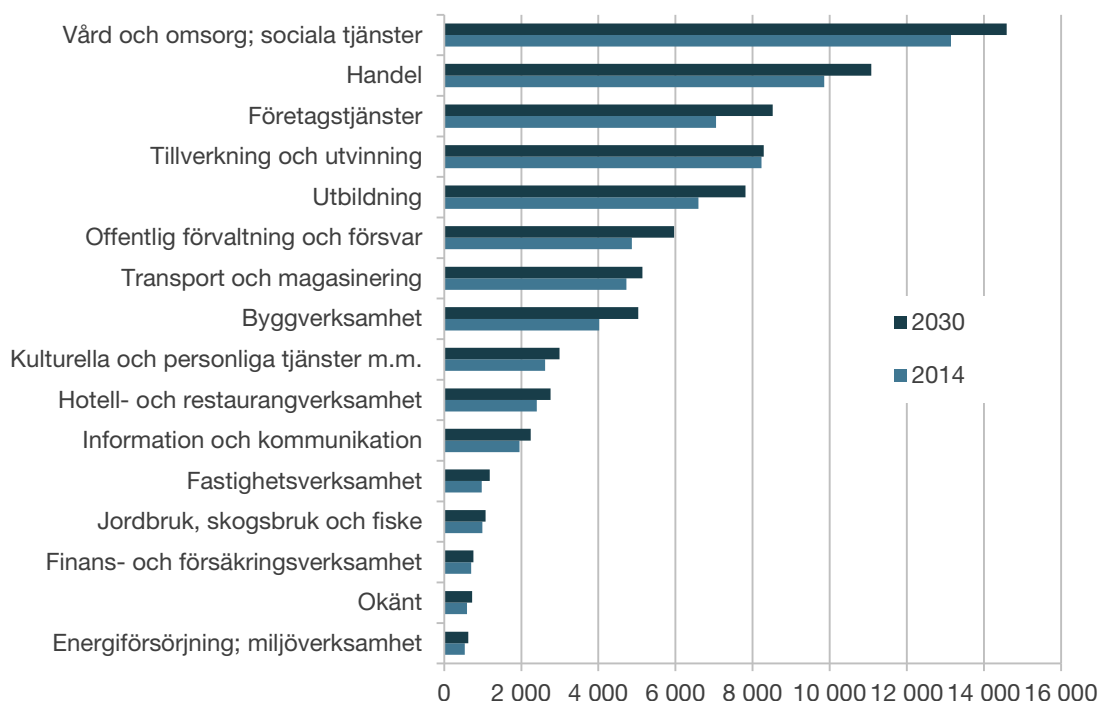
66 500

2030

74 200

Branscher

Antal anställda efter branscher 2014 samt prognos 2030

Prognoserna över antalet anställda fördelade efter näringsgrenar (SNI 2007) tar sin grund i den prognosticerade befolkningsutvecklingen samt i eventuella trender i utvecklingen av antalet anställda sedan 2007.

Samtliga av de 15 näringsgrenar som ingår i klassifikationen SNI 2007 förväntas öka i storlek under prognosperioden. Vård och omsorg samt sociala tjänster, som år 2013 utgjorde den största näringsgrenen med 13 144 anställda, förväntas växa i takt med att invånarantalet i kommunen stiger och år 2030 omfatta knappt 14 600 anställda. Som en andel av antalet invånare i åldrarna 16–74 år utgjorde anställda inom denna näringsgren cirka 13,7 procent år 2014, en andel som beräknas öka något under prognosperioden.

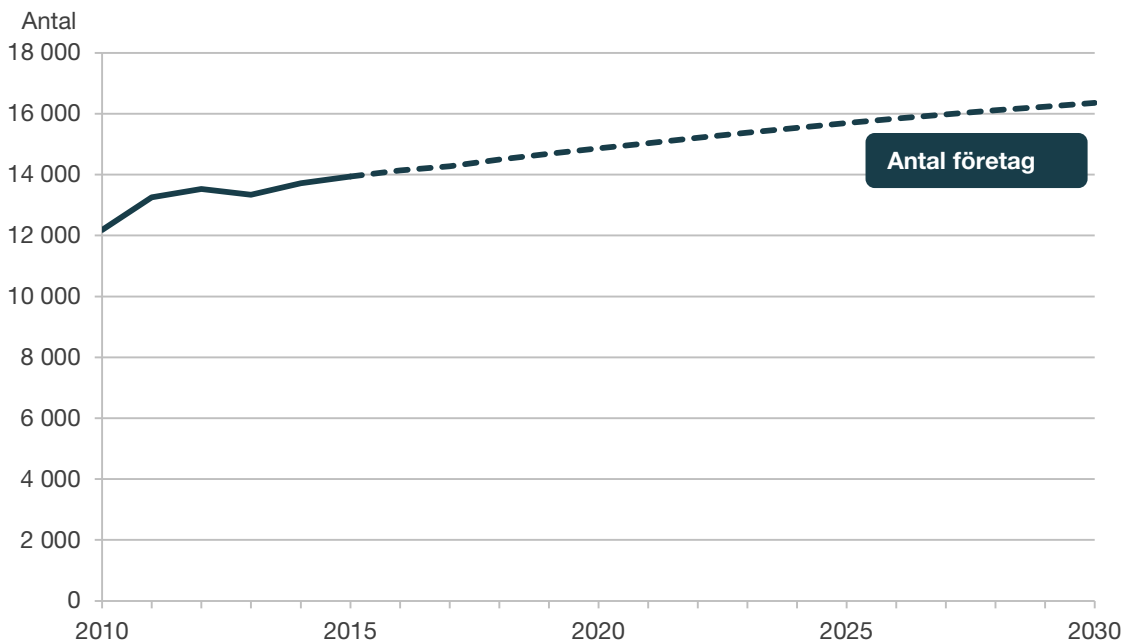
Den näringsgren som spås öka kraftigast är byggverksamheten som enligt prognosen kan komma att växa med över 30 procent under perioden, från 4 021 anställda år 2014 till över 5 000 personer år 2030. Sett till andelen anställda per invånare är det en ökning med omkring 15 procent.

Företagstjänster, hotell- och restaurangverksamhet samt offentlig förvaltning är exempel på andra näringsgrenar som väntas växa i en högre takt än befolkningstillväxten i kommunen.

Näringsgrenar som det går sämre för är exempelvis tillverknings- och utvinningsindustrin som enligt prognosen beräknas uppgå till ungefär samma antal anställda år 2030 som år 2014 och därmed minska i storlek relativt sett i takt med att befolkningen i kommunen växer. Det bör dock påpekas att de trender i vilka den framtida utvecklingen inom de olika branscherna grundas utgörs av ett relativt kort spann av år vilket gör osäkerheten i bedömningen hög.

Företag

Prognos över antal företag i Jönköpings kommun 2016 till 2030

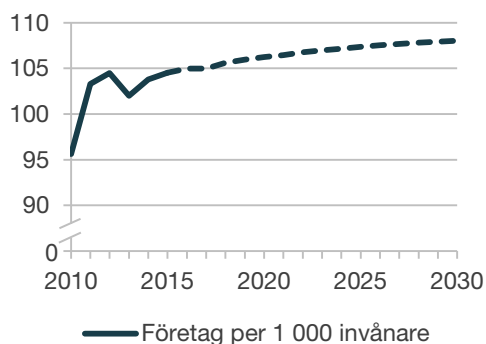

Antalet företag i Jönköpings kommun väntas öka stadigt under de kommande åren. År 2015 uppgick antalet till 13 935 företag, vilket under prognosperioden väntas öka med över 2 400 företag till omkring 16 350.

Den beräknade ökningen är delvis ett resultat av befolkningstillväxten i kommunen men bygger även på den positiva trend i antal företag per invånare som hittills har karakteriserat 2000-talet.

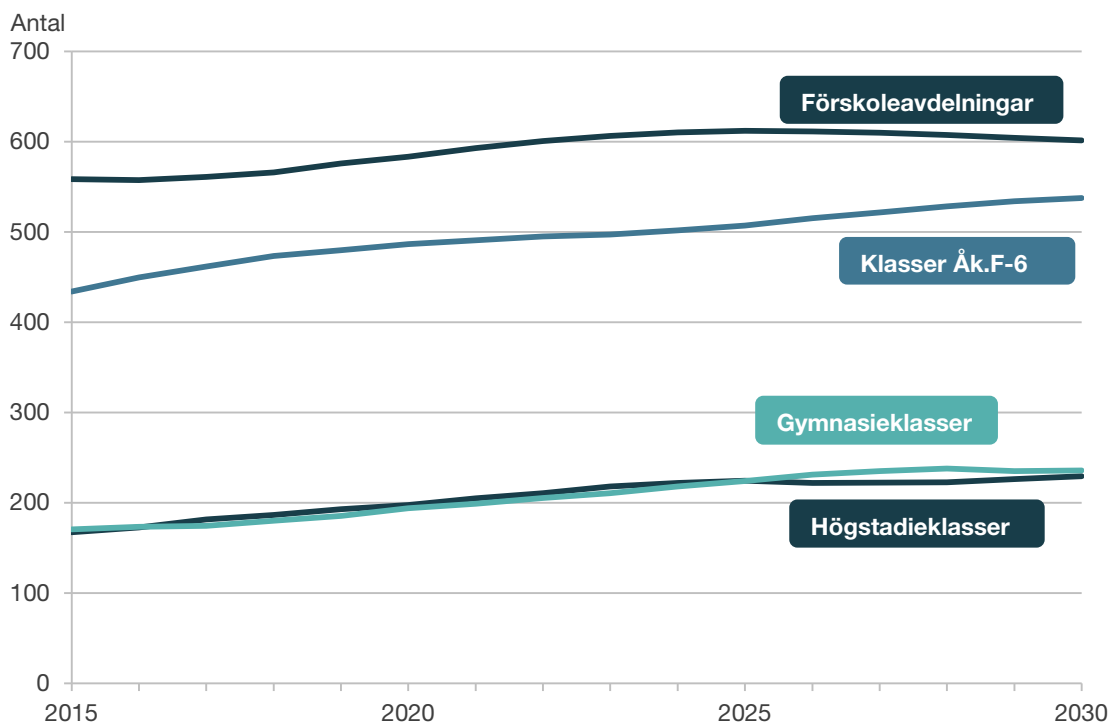
Sedan år 2002 har antalet företag per 1 000 invånare ökat med närmare 17 procent, från strax under 90 företag till omkring 104 företag per 1 000 invånare år 2015. I prognosen mattas visserligen den fortsatta ökningen av något, vilket innebär en ökning till omkring 108 företag per 1 000 invånare år 2030.

Antal företag per 1 000 invånare

Skola och förskola

Prognos över antal skol- och förskoleklasser 2016 till 2030

Prognoserna över antal förskole- och skolklasser bygger på befolkningsprognoserna för de aktuella åldrarna samt antaganden om genomsnittliga storlekar på förskoleavdelningar och skolklasser. Antalet barn per avdelning eller klass antas vara oförändrat över prognosperioden och uppgå till 15 barn per förskoleavdelning samt 25 elever per skolklass.

Osäkerheten är som högst i bedömningarna av behovet av framtida förskoleavdelningar, då dessa utgår ifrån prognoserna av framtida födselar. Bedömningarna av framtida antal gymnasieklasser torde å andra sidan vara något mera tillförlitliga, då dessa i stort sett bara påverkas av in- och utflyttningar från kommunen.

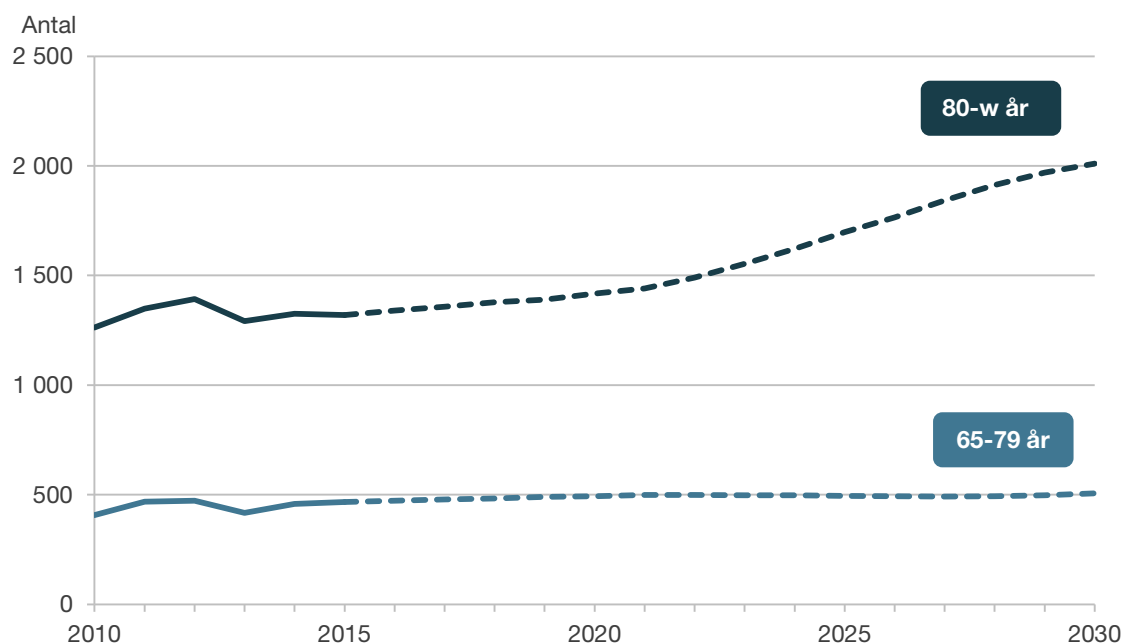
Prognoserna förutser en liten och stabil ökning i antal elever 13–18 år mellan år 2016 och 2030. Detta skulle innebära en ökning från 167 högstadielklasser och 171 gymnasieklasser år 2016 till omkring 230 av respektive klasstyp år 2030.

Vad gäller prognostiseringen av framtida antal förskoleavdelningar och klasser i låg- och mellanstadiet är den förväntade utvecklingen inte fullt lika linjär. Behovet av förskoleavdelningar väntas öka från 559 avdelningar år 2016 till omkring 610 år 2025, detta i takt med att barnen till den stora gruppen 90-talister börjar förskolan. Därefter minskar behovet något till omkring 600 avdelningar år 2030.

Antalet låg- och mellanstadielklasser beräknas öka inledningsvis från 434 klasser år 2016. Antalet klasser planar ut i början av 20-talet för att återigen öka i samband med att 90-talisternas barn börjar skolan omkring år 2024. Antalet når därefter sin topp på omkring 540 klasser år 2030.

Hemtjänst

Prognos över antal invånare med hemtjänst i ordinärt boende 2016 till 2030

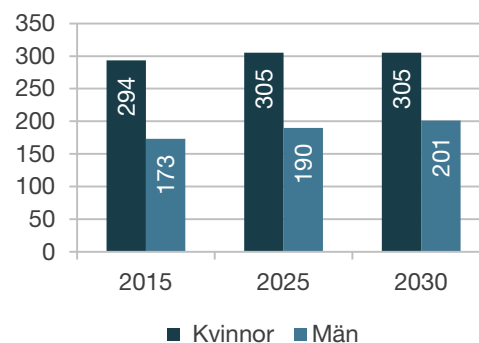
Prognoserna över antal invånare 65–79 år samt 80 år och äldre i behov av hemtjänst baseras på befolkningsprognoserna över antal invånare i de aktuella åldersgrupperna samt de nuvarande andelarna män och kvinnor i Jönköping med hemtjänst i ordinärt boende.

I takt med att befolkningen i kommunen blir allt äldre väntas antalet invånare med hemtjänst i den äldsta åldersgruppen att öka. Ökningen väntas ta fart i början av 2020-talet, vilket sammanfaller med att den stora gruppen fyrtiotalister passerar 80-årsstrecket. Totalt väntas antalet invånare 80 år och äldre med hemtjänst öka från strax över 1 300 år 2015 till över 2 000 personer år 2030.

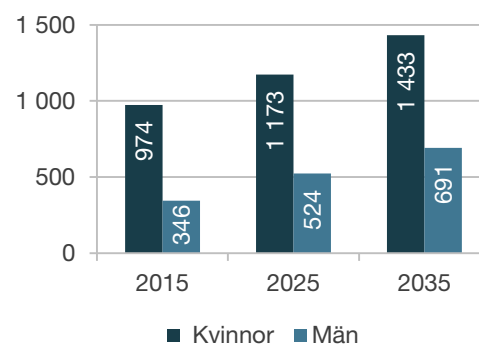
Ökningen i gruppen 65–79 år väntas vara betydligt mindre, från cirka 470 personer år 2015 till omkring 500 personer år 2030.

I båda fallen är det beräknade antalet kvinnor med hemtjänst betydligt högre än antalet män, både till följd av att antalet kvinnor i dessa åldrar är högre, men även på grund av att andelen kvinnor med hemtjänst är högre.

65–79 år

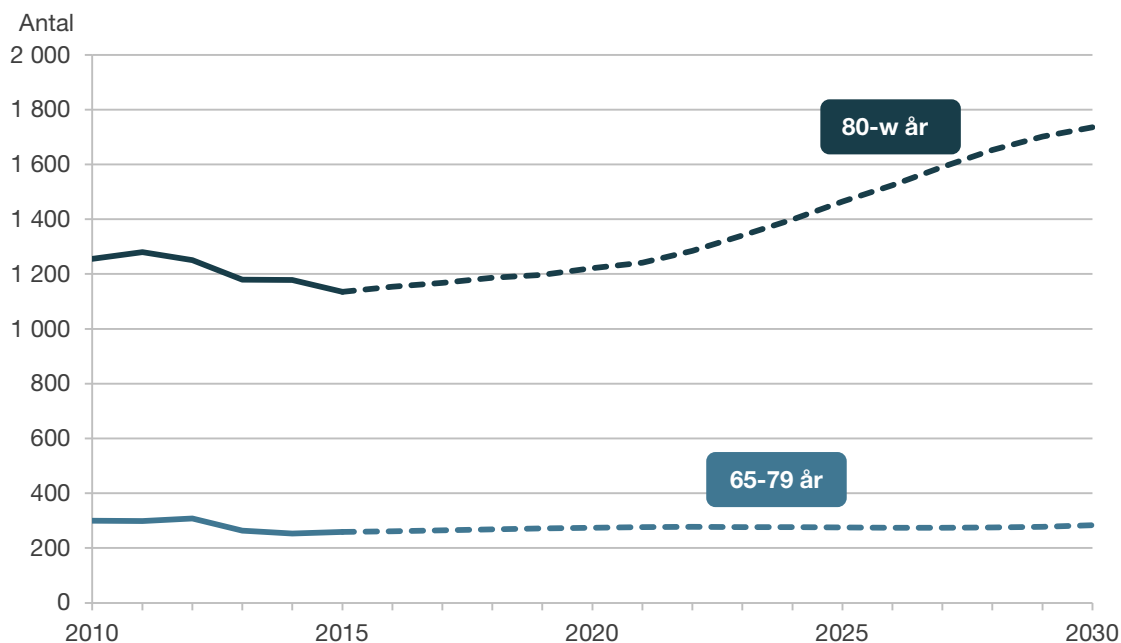

80+ år

Äldreomsorgen

Prognos över antal invånare i särskilt boende 2016 till 2030

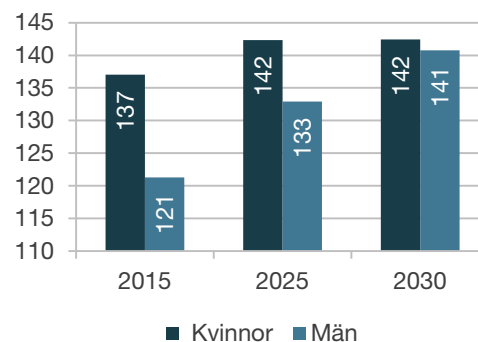
Liksom prognoserna över antal invånare med hemtjänst baseras prognoserna över invånare med äldreomsorg i särskilt boende på befolkningsprognoserna över antal invånare i den aktuella åldersgruppen samt de nuvarande andelarna män och kvinnor i Jönköping i särskilt boende.

Även här utgår prognoserna från läget år 2015 vilket innebär en andel på 1,4 procent av invånarna i åldrarna 65–79 år samt en andel på 16,2 procent i åldrarna 80 år och äldre. Då det är svårt att förutse några tydliga trender i dessa andelar utgår således prognoserna från att de hålls konstanta över hela prognosperioden.

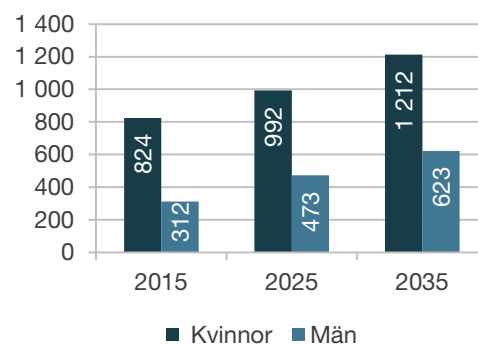
Detta innebär att antalet invånare i åldrarna 65–79 år som bor i särskilda boendeformer beräknas öka marginellt, från cirka 260 personer år 2015 till strax över 280 personer år 2030. Samtidigt väntas antalet i den äldsta gruppen 80 år och äldre att öka från cirka 1 150 personer till omkring 1 750 personer i takt med att antalet äldre invånare i kommunen blir allt fler.

För båda åldersgrupperna är det förväntade antalet kvinnor i särskilt boende högre än antalet män. Framförallt gäller detta gruppen 80 år och äldre.

65–79 år

80+ år

JÖNKÖPINGS
KOMMUN